

The Mystery of the ten silver coins

ဓားမူးဆံဆဲ့ဘုရာ်အတ်ရှုသူ

မျှမဆါတနဲ့အံပကချေသုရွှေည့်တ်ရှုသုရွှေးမှုးကတ်ယု့ရှုးအတ်ကတို့ဒီတမဲ့ဒီး တုအပဲအံ
အခါပည်ကအိုင်ဝဲရှု့နှု့အရှု့လို့။ တ်ကတို့ဒီအပဲအံပကထု့ဘုရာ်ဖဲ့၊ လှု့လှု့ကျော် ၁၅-၁၀ နှု့လို့။

“ဒီးပို့မူ့အို့ဒီးဓားမူးဆံဆဲ့ဘုရာ်တက်၊ ဒီးမဟာ့ကိုကျို့တဘု့အို့။ တွေ့ရှု့ထို့ဘုရာ်အမူ့အု့၊
ဒီးတခဲ့ဘုရာ်အဟံ့သပျော်ပျော်တို့အထံ့နှု့ကျော်နှု့၊ မျှမတာတက်လဲရှု့။ ဒီးထံ့နှု့ကျော်ဒီး၊ ကိုးဖို့အတံ့အသု
ကိုး၊ ဒီးပျော်လာအယာတဖြု့၊ ဒီးစဲ့ဘုရာ်အို့၊ သုးခု့တော်ကို့။ အရှု့ဒ်အံ့၊ ယစု့ဓားမူးလာအဟာ့၏
တဘု့ယံ့နှု့ကျော်အို့လှ့။ ဒ်နှု့အသုး၊ ယစဲ့ဘုရာ်သု့၊ တုသုးခုကအို့လာယွေ့အကလွှု့တဖြု့အမဲ့ည့်၍၊
လာပျော်အံ့သုးတော်လာအပို့ယ်လို့ကျော်အသုးအဟို့လို့။”

လုံ့စဲ့ဆုံ့အဆာအပဲအံပျော်ည့်အို့လာ ဓားမူးဆံဆဲ့ဘုရာ်လာအဟာ့မ်းကျို့အရှု့တ်ကတို့ဒီတမဲ့
အသုးနှု့ဒီး၊ ပထု့ဘုရာ်အို့လာ၊ လုံ့လှု့ကျော်အဆာဒို့ (၁၅) အပူ့ တ်ကတို့ဒီခံမဲ့အဆုံ့သုးတမဲ့နှု့လို့။
(သိလာအဟာ့မ်းဒီးဖို့စွဲလာအဟာ့မ်းအဘုရာ်စာ) တ်ကတို့ဒီအပဲအံပုံးပံ့ဒီး တ်သူကျွော်အို့ထို့လာ ပသုး
ကံ့ပူ့နှု့လို့။

- * ပို့မူ့အပဲအံကမူ့မတေနှု့လဲရှု့။
- * တ်လာစု့ဓားမူးဆံဆဲ့ဘုရာ်အံကမူ့တ်မနှေသု့ဘုရာ်တဖြု့နှု့လဲရှု့။
- * ပို့မူ့အပဲအံဘုရာ်မနှေအို့ဒီးတ်သု့ဘုရာ်ကို့သုးရို့လာ ဓားမူးတဘု့ဘုရာ်ဟာ့မ်းအဟို့နှု့လဲရှု့။
- * ဓားမူးလာအဟာ့မ်းတဘု့အံ့ အတ်အရှု့ဒို့အံကမူ့တ်မနှေသု့ဘုရာ်တဖြု့နှု့လဲရှု့။
- * ကတ်ယု့ရှု့ရှုးအတ်ကတို့ဒီအပဲအံအခါပည်အို့စု့ကိုးလာအဂါတမဲ့၊ ဒ်ပစဲ့တ်အသုး၊ တ်ရှု့လာ
အဒို့အမူ့အို့စု့ကိုးမဲ့။

ဘုရာ်ယုးဒီးတ်သု့ဘုရာ်အတ်စဲ့ဆုံ့အံနှု့ ပကချေသု့ရွှေည့်ဘုရာ်အံနှု့ ပမ်းဟံ့နှု့အခါပည်
ဒ်တ်ကွဲ့အသုးနှု့ ပကထု့ဘုရာ်အုံပို့မူ့အံနှု့တက်ခွဲ့ရှု့ထို့အမူ့အု့အို့ဒီး ချေကျော်အဟာ့မ်းတဘု့
အရှု့နှု့လို့။ မူ့ခံနှု့ဒီးတ်အို့အတ်အပဲအံ့ ကမူ့အုံတ်ထဲတ်လို့ကွဲ့ဒီးတ်နံ့ဘုရာ်ဖုံ့လဲတ်နှု့လို့။
ဘုရာ်မနှေအဟို့လဲရှု့နှု့ ပို့မူ့အပဲအံအစု့အို့အဘုရာ်အတံ့ဆုံ့အကျို့အဟာ့မ်းတဘု့ဘုရာ်ဒီး လူ့ချေကွဲ့ပဲလာတ်သု့ဘုရာ်ကို့
သုးရို့၊ တ်ကနဲ့ကစ်အပူ့အံ့ဒီး တု့အထံ့နှု့အပဲအို့ဒီးတ်သုးခု့ဒီ့ဒီး ကိုးဖို့အတံ့သုးဒီးဒီး ပူ့လာ
အယာတဖြု့၊ ဒီးစဲ့ဘုရာ်အပဲသု့လာသုးခု့ဒီးယောက့်။ အရှု့ဒ်အံ့၊ ယစဲ့လာအဟာ့မ်းတဘု့ယံ့နှု့ကျော်
လဲအို့လဲနှု့လို့။ မူ့ပဲလို့။ ပို့ပဲလို့။ ပို့မူ့အပဲအံအို့ဒီးတ်သု့ဘုရာ်ခုးသုးခု့လာအထံ့နှု့ကျော်အဟို့နှု့လို့။

မူ့မူ့နားဒီးပျော်မာစု့ကိုးဒ်နှု့အသုးနှု့မဲ့။

လုံ့စဲ့ဆုံ့အဆာအပဲအံအခါပည်အို့အုံပို့အုံအုံအုံအုံအုံ။ အခါကတ်ပကဘုရာ်သု့ရွှေည့်၊ တ်လာလုံ့စဲ့
ဆုံ့အဆာအပဲအံမူ့အုံကတ်ယု့ရှု့ရှုးအတ်ဒီတ်တဲ့လာအပဲစဲ့ကတို့အုံနှု့လို့။ လာတ်နှု့အဟို့တ်အို့
အတဲ့လာအပဲအံစု့ကိုး မူ့အုံပို့အုံတ်တဲ့ဒီး အရှု့အဂါအသုး ဘုရာ်တ်ပ်ဖျော်အို့လာ တ်ပန့်နှု့နှု့ဒီး

နှုန်လို့၊ တုံလာတုံအိုင်ဖို့ အပဲအံ့၊ ဘာ့တုံဒုံးဘာ့တုံစာယ်အသေးလာတုံအာ့အာ့လို့အီလို့ဒီးကစ်ခရုံးအဂျာ့
နှုန်ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ ဂကရှုံးသူး သား၂ နှုန်လို့。

**“အဂျာ့အိုင်အံ့၊ ယသေးကုံးသူးတုံသားကုံးဘာ့ဘာ့ယောလို့၊ အဂျာ့အိုင်အံ့၊ ယခုံးအဲ့ဘာ့တိသုံးဝတေ
က ဒီသိုးယကဟ်သူးမှု့ကနိုးဆုံးလာခရုံးအမဲ့ညီလို့လို့” (ENGAGED)**

မျှုံးပဲလို့၊ တုံလာတုံအိုင်ဖို့အံ့အာ့ဘာ့တုံစာယ်အသေးလာ တုံအာ့အာ့လို့အီလို့ဒီးကစ်ခရုံး၊ ဒီပဲစံးတုံ
အသိုး၊ ခုံးအဲ့ဘာ့တိတုံဒီးဝတေက လာအမျှုံးကစ်ခရုံးနှုန်လို့၊ တုံဂျာ့အပဲအံ့၊ မာအသေးဖဲ့ကစ်ခရုံးအတုံဟဲ
လို့အီရိုးထံးတာသူးအမှု့ အတုံယူထာတလေးမှု့ပို့မှု့အကို့ ဘာ့တုံကိုးနှုန်အီလာ ကစ်ခရုံးအီရိုးနှုန်လို့၊
ကစ်အတုံဟဲတုံအိုင်ပဲခံစုတစုအံ့နှုန်မျှုံးခြင်းအာ့ဘာ့ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ လုံးလို့ဖျို့သူး၃ နှုန်လို့。

**“သူ့ခုံးခုံး၊ ဒီးသူ့ခုံးခုံးညီး၊ ဒီးဟုံးတုံလာကပါးအီတက္း၊ အဂျာ့အိုင်အံ့၊ သိမိအတလေးမှု့အမှုး
ဘာ့ပဲ၊ ဒီးအမဲ့ကတဲ့ကတို့အသေးလို့”**

မျှုံးပဲလို့၊ တုံအိုင်ဖို့ဒီးကစ်ယူ့ရှုးခရုံးအတလေးမှု့အမှုး အဆာကတို့ဘာ့လဲနှုန်လို့。

**လာတုံနှုန်အီရိုး၊ တုံကတို့ဒီးအပဲအံ့မျှုံးခြင်းအတုံခိုင်ဖို့အာ့ဘာ့အတလေးမှု့အမှုး အတုံဘာ့
ထွဲအတုံဂျာ့တုံပဲနှုန်လို့。**

တုံအပဲအံ့က ထို့အသေးကသုံးဖဲ့လို့၊ တုံအပဲအံ့ဘာ့ထွဲလို့အသေးဒီး “စုံဖြေးမှု့ဆံဆဲ့ဘုံး” အဂျာ့
နှုန်လို့၊ ကဘာ့ထွဲလို့အသေးဒ်လဲ့နဲ့လို့ မဲ့ပကချူသုံးညီးဘာ့အီတက္း。

* စုံဖြေးမှု့ဆံဆဲ့ဘုံး

လာလို့စံ့ဆုံးအပူ့တုံလာ “စုံ” အံ့နှုန်မျှုံးခြင်းအာ့ဘာ့လဲ့အီရို့အာ့ဘာ့လဲ့ လုံးလို့ပဲ
နှုန်လို့。

**“ယွှေအတုံကတို့နှုန်မျှုံးတုံကတို့ကဆို့စုံလာအာ့ဘာ့တုံပစ်တုံးအီလာ ဖုံးကပူ့လာဟို့စို့နဲ့
ဘျိုအသေးနှုန်လို့”**

မျှုံးပဲလို့၊ တုံလာ “စုံ” အံ့နှုန်မျှုံးခြင်းအာ့ဘာ့ယွှေအကလုံးအကထားအတုံပနို့တမံ့နှုန်လို့၊ လာ လုံး
ယိုဟံ့ ဘုံးဘုံးနှုန်ပထံ့ဘာ့လာ၊ “မဲ့အီဆုံးအီလာ မဲ့တုံမဲ့တုံတုံး၊ မဲ့ကလုံးမဲ့ကထဲ့နှုန်မျှုံး
တုံတိလို့” နှုန်လို့၊ လာတုံနှုန်အီရို့တုံလာ၊ “စုံဖြေးမှု့” သုံးတဖုံးအံ့နှုန်မျှုံးခြင်းအကလုံးအကထား
ဒီးအတုံမျှုံးတုံတိသုံးတဖုံးလာ ဘာ့တုံဒီလို့အီရို့နှုန်လို့。

တုံလာ “စုံဖြေးမှု့ဆံဆဲ့ဘုံး” အံ့နှုန်ကမျှုံးခြင်းတုံမျှုံးတုံတိအီတုံဆံနှုန်လို့၊ မျှုံးစုံကိုးကစ်ယွှေ
အကလုံးအကထားအီတုံဆံနှုန်လို့၊ ဘာ့ယူးဒီးတုံဆံဆဲ့အဂျာ့နှုန်ပကထံ့ဘာ့အီအဲ့၊ ဘမို့ရှု့ ၂၄း၁၀
နှုန်လို့。

“ဒီးအကုံအပူ့ဟံ့နှုန်ကိုးလာအုံးဆံဆဲ့ခုံးလာအကစ်အကိုးလာအုံးအကျို့၊ ဒီးလဲ့တုံလို့”

မျှုံးပဲလို့၊ ဘာ့ယူးဒီးတုံဂျာ့အံ့နှုန်တုံလာ “စီးအလုံးစုံ” (ကုံး) အပဲအံ့ဘာ့တုံဒီလို့အီလာ သားစံ့
ဆုံးဒီးတုံလာစီးအာ့ဘာ့ဘာ့အံ့နှုန် ဘာ့တုံဒီလို့အီလာပ်ကစ်ယွှေဒီးစီးအာ့ဘာ့ဘာ့အကိုးလာအုံး

ဆံဆဲ့၏အံမှု၏အတိသာ့ထွေသာ့ယူးဒီးကစ်ယွှေအတ်မှု၏တိအကလုံးအကထါသုံးတဖုံးနှုံးလို့။
တ်လာ တ်မှု၏တိအကလုံးအကထါသုံးတဖုံးဘာယ်ဒီးအို့ဝဲလာ တ်အို့ဖို့အဆိုကတ်သုံး
တဖုံးအပူ့ (လာပို့မှု၏) အံအေအို့နှုံးပထံ့သာ့လို့။

မှုဝဲလို့။ တ်အို့ဖို့သုံးတဖုံးမေနှုံးတူ့လို့သာ့ တ်မှု၏တ်တိအကလုံးအကထါအဘိတဆံ၊ ဒ်ပစ်း
တ်အသိုး၊ စြေးမူးဆံဆဲ့သုံးနှုံးလို့။ တ်သုံးတဖုံးဝဲဒီးတ်မန္တသုံးတဖုံးကဲတို့အသေးနှုံးလဲရှု့။

ဒီသိုးတ်ကတိဒီအတ်ပ့်ဖျို့အသိုး “ပို့မှု၏” အဝဲအံအစြေးမူးအဘုံးတဆံအကျိုတဘုံးနှုံး
ဟဲမ်းကွံ့ဝဲနှုံးပထံ့သာ့လို့။ သာ့ယူးဒီးတ်ဂုံးအဝဲအံအခိုပညီနှုံး မှု၏အုံ၊ တ်အို့ဖို့အဝဲအတ်မှု၏
တ်တိလာအရှုံးဖို့သုံးတဖုံးအပူ့ တ်မှု၏တ်တိတဘိလို့မ်းကွံ့ဝဲ၊ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ အတ်ထံ့လို့မ်းကွံ့ဝဲ
အဂုံနှုံးလို့။

ပဲနှုံးအခါတ်မန္တသုံးတဖုံးမေအသေးနှုံးလို့။

“ခွဲ့ဗုံးထို့အမှုံးအူအာ၊ ခွဲအဟံ့ဌာသပျုံပျုံတူအထံ့နှုံးကူ့ဝဲ၊ ဒီးထံ့နှုံးကူ့ဝဲလို့” လာအမှုံးတ်အဒီ
အတဲ့အံနှုံးပထံ့သာ့လို့။

“တ်အဝဲအံနှုံး ဟဲဖျို့တ်အို့ဖို့လာ အလို့မ်းကွံ့ဝဲအတ်မှု၏အတ်တိ အကလုံးအကထါလာ အရှုံး
ဖို့တမ်း၊ သာ့တ်ယူထံ့နှုံးကူ့အီအဂုံနှုံးလို့။”

တ်မှု၏တ်တိလာ အရှုံးဖို့တမ်းအံနှုံး ကမ်းတ်မန္တတမ်းလဲရှု့ အဂုံနှုံး တချုးလာ ပယ့်နှုံးပ့်အီး
နှုံး အဆိုကတ်ပကမေသုံးညီနှုံးပ့်တ်ဘုံးသာ့ယူးဒီးတ်ပနို့သုံးတဖုံးလာ ပထံ့သာ့အီးကျို့တမ်းအံနှုံး
အဂုံလို့။

မှုဝဲလို့။ မှုံးအူအာလာ ပျော်မှုံးတကော့ခွဲ့ဗုံးထို့ဝဲနှုံး မှုံးတ်မန္တလဲရှု့။ လာ NIV အလုံးစီဆုံးအပူ့နှုံး
ပထံ့သာ့လာ မှုံးအူအာ (Lamp) နှုံးလို့။ အခိုပညီနှုံး ပကထံ့သာ့ဖဲ့၊ လုံးစံးထို့ပတ္တာ သာ့ရားသဝေး
နှုံးလို့။

“နကလုံးကထါနှုံးမှု၏ မှုံးအူအာတဖုံးလာ ယီံးအကိုဒီး တ်ကပိုတာဖုံးလာ ယကျုအကိုလို့။”

တ်လာမှုံးအူအာအံနှုံး မှုံးအုံးတ်ကစ်ယွှေအကလုံးအကထါ အမှုံးအူအာနှုံး ပထံ့သာ့လို့။ မှုံးဝဲလို့။
တ်လာပထံ့သာ့ တ်မှုံးတ်တိ အတ်ကပိုအံနှုံး မှုံးအုံးတ်ကစ်ယွှေအကလုံးအကထါအပူ့နှုံးလို့။

တ်လာပို့မှုံးတကော့အံခွဲ့သာ့ “အဟံ့ဌာ” သပျုံပျုံအံနှုံးမှုံးတ်ဒ်လဲရှု့။ တ်စံးဆာနှုံးပကထံ့သာ့ဖဲ့
သတံ့မသုံး ရားသော့ နှုံးလို့။

“ဒီသိုးယမ်းအို့ယဲးယဲးနားသာ့ကူ့ဒီး၊ နကသုံးညီလာ နဂ္ငာမနေသုံးဒ်လဲ့ဒ်လဲ့လာယွှေအဟံ့ဌာ့ပူ့၊
လာ အမ်းယွှေလာအမူ့အတ်အို့ဖို့၊ တ်မှုံးတ်တိအထူ့၊ ဒီးအို့ထံးလို့။”

မှုံးဝဲလို့။ တ်လာ “ဟံ့ဌာ” နှုံးမှုံးအုံးတ်အို့ဖို့နှုံးလို့။ မှုံးမှုံးအို့နှုံးဒီး တ်ခွဲ့တ်လာတ်အို့ဖို့အပူ့
နှုံးမှုံးတ်ဒ်လဲ့ခဲ့လို့။

တ်အဝဲအံမှုံးအုံးတ်မေအသေးဖဲ့ သာ့ရာ့နှုံးနံ့ဌာ့နှုံးအပူ့ တ်ခဲ့တ်လာတ်အို့ဖို့အပူ့
လို့။ စံးထို့ဖဲ့နှုံးအခဲ့အခါနှုံး တ်လာလုံးစီဆုံးအဝဲအံဘာသုံးတ်ထုံးထို့လုံးထို့အီးဆူ့ ပျော်မလုံးစီအကျို့၊
ပျော်ဖြုံးစံးအကျို့၊ ပျော်မနှုံးအကျို့ဒီးတ်မှုံးတ်တိအတ်ကပိုအံအား ကပိုထို့ဝဲဒီး၊ “တ်ကမျာ့”

သုတေသနလာ အဟဲနှင့်ဆူဟံံအပူးတဖော်ဘို့တော်ထံ့နှုံခါအဂ္ဂုံနှုံ အိုးထို့ဝဲလီ။

တ်လာ “တ်ကမြဲ” အံနှုံကမြဲတ်မနှုံသုတေသနှုံလဲ။ တ်အဝဲအံမြဲဒ်တ်သို့တ်သီလာ အကမ်းသုတေသနံဦးမျှအစိအခါလာအအိုးထံ့တ်ကမြဲကမြဲသုတေသနှုံဟံံအပူးတ် အသိုး၊ တ်အိုးထံ့ဖို့အပူးနှုံလီ။

တ်ကမြဲသုတေသနှုံ၊ ဒ်ပံးတ်အသိုး၊ တ်သို့တ်သီလာပျော်လီကတ္တာလိုင်းဒ်တဖော်နှုံမြဲဒ်၊

- * နှုံသုံးအလုံအလုံလာအိုးထံ့တ်ဟားဂိုးတာသုံး၊ သံတာသုံးအဂ္ဂုံ
  - * “လရာ” လာအအိုးထံ့တ်နားတ်ဖို့အထူးအယိုး
  - * လာတ်ပျော်တ်သရူးတ်ကမ်းအကိုးသာ်ကုံးပျော်ဒ်အိုးထံ့ကလိုင်းစွဲ၊ မဗ္ဗာမြဲ၊ တ်မာမြဲတ်ကုံးလာအဟား ဂိုးထံ့လီက်လီကုံးတံ့မံးအကိုး
  - * လာမြဲနှုံမာရုံးပျော်ဆုံးသုတေသနှုံအတ်ဘိုးထံ့ကယ်ယူအသာ်စာ၊ အလုံအလုံသုတေသနံဦးမျှ၊ တ်အဂ္ဂုံအကသုတေသနှုံနှုံလီ။
- မြဲဝဲလီ။ လာများအလူးများလာအမြဲကစ်ယွဲအကလုံအကထုအပူး၊ တ်ယုံသုတေသနှုံည့်တ်မြဲတ်တို့အလုံမြဲအတ်။

“တ်ကမြဲအတ်စွဲတ်နားအဂ္ဂုံသုတေသနှုံ” ဘို့တ်ဆွဲသို့ချွဲပျော်အိုးတ်အဂ္ဂုံနှုံစာထို့ဒ်လီ။

လာခံကတ်ပထံ့ဘို့သုတေသနှုံအပူးအဆုံးအမြဲအကုံးအကုံးထံ့နှုံလဲ။

“ဒီးတွဲဘို့အဟံံသပျော်ပျော်တ်အထံ့နှုံကုံးပျော်နှုံ” ပထံ့ဘို့လီ။ မြဲဝဲလီ။ ပို့များအပဲအံဘို့ ဟံံးနှုံတ်ဆံးအကလုံတ်ဘိုးဘိုးထံ့လာအကယ့်ယံးသုတေသနှုံကုံး စွဲများတွဲသုတေသနှုံလာအဟားမြဲနှုံလီ။ ဘို့ယူးဒီး တ်ဂ္ဂုံအံနှုံပထံ့ဘို့ဖွဲ့စွဲ၊ လုံးဝဲယဉ်ယူးသူ့နှုံလီ။

“ယုတ်လာ ယွဲအလုံပျော်ပျော်၊ ဒီးအဲတ်တက္ကာ။ တဟာမ်းဘို့နံ့တံ့ဘို့။”

မြဲဝဲလီ။ လုံးဝဲစွဲဖို့အဆာအပဲအံအစံးဘို့ပျော်လာပကဘို့ယုံသုတေသနှုံည့်တ်လာအဂ္ဂုံနှုံလီ။ တ်ကတိုးစိုးတာသီလာအမြဲ၊ “တ်အထံ့ကုံးပျော်နှုံ” အံနှုံမြဲဒ်တ်သီဆံးအိုးထံ့တ်အလုံမြဲတ်အိုးထံ့လာအအိုးထံ့တ်အဘ်းလားအဂ္ဂုံနှုံလီ။

တ်ပန်းသုတေသနလာ ဘို့တ်ကွဲးအိုးလာကျိုးသုတေသနှုံအဂ္ဂုံနှုံပန်းပျော်ဘို့တ်လုံးလာ၊ တ်ကတိုးဒီးအပဲအံအကတ်အိုးအတ်ဂ္ဂုံမ်းပျော်အနီပည်အဂ္ဂုံနှုံပကချိုးသုတေသနှုံအိုးတ်ကုံး။

မြဲဝဲလီ။ “ပျော်များ” တက်လာအအိုးထံ့များအကူးအကူးအဝဲအံ၊ လာတ်ကပ်အယိုး ဖွဲ့အပဲခွဲသို့ခွဲပျော်တ်အကူးအကူးအိုးတ်အဂ္ဂုံနှုံလီ။

တ်အဂ္ဂုံအပဲအံမြဲဒ်၊ တ်ဆာကတိုးတံ့လာ တ်ယုံသုတေသနှုံည့်တ်မြဲတ်တိုးအလုံစွဲအဂ္ဂုံနှုံ၊ မာအိုးထံ့တ်အထံ့နှုံကုံးစွဲများတွဲသုတေသနှုံလာအဟားမြဲနှုံလီ။ တ်အပဲအံနှုံမြဲဒ်တ်အရွှေဒ်ကတ်တံ့လာ အမြဲတ်မြဲတ်တိုး “တံ့” လာအဘ်းထံ့အိုးထံ့ကစ်ယွဲအနှုံလီ။ တ်မြဲတ်တိုးလာအဟား “တံ့” အံကမြဲတ်မှန်းအဂ္ဂုံနှုံလဲ။ တ်မြဲတ်တိုးတံ့လာအရွှေဒ်တ်တံ့အံအဂ္ဂုံနှုံပကထံ့ဘို့လာ၊ လုံးဝဲစွဲအဆာဖြံဆာနှုံလီ။ လုံးဝဲစွဲအဆာအပဲအံမြဲဒ်၊ **လုံးဝဲပျော်ဖျိုး**

လာအရွှေခို့တမံအံလို့၊ ဘာ့ယ်ယူစီးတို့ကိုအံနှင့် ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ ၁မို့၍ ၂။၂၆-၂၇ နှင့်လို့。

“ဒီးယွေ့စံးပဲခု့၊ မြဲပတ္တလို့ပျောကည့်ပဂါးခြု့ပဲအသိုး၊ ဒ်ပကစ်ခု့ပဲအသိုးတကူ့၊ ဒီးမဲ့အဟ္မာ့နှင့်
မြဲည့်မီးလောပို့လဲ့နှင့် ဒီးထို့မီးလောတ်းဖဲ့၊ ဒီးဆုံးမီးကို့မီး၊ ဒီးဟို့မီးဘုံးည့်၊ ဒီးကယ်း
တ်းအစွဲအစွဲလာအစွဲလာဟို့မီးချေတကူ့၊ ဒီးယွေ့တဲ့လို့ပျောကည့်အဂါးခြု့ပဲအသိုးလို့၊ တဲ့လို့ပဲလာယွဲ
အဂါးလို့၊ ဝို့မူ့ဒီးဝို့ချို့နှင့်တဲ့လို့ပဲလို့”

မှု့ဝဲလို့၊ လာကစ်ယွဲအကလုံးအကထါအပူ့နှင့်၊ တ်းလာအရွှေခို့ကတ်းဒီးတ်းမူ့တ်းတို့အကလုံး
အကထါအဆိုကတ်းတို့နှင့်မှု့ဝဲခု့ တ်းတဲ့လို့ပျောကည့်အဂု့အတ်းအားလုံးလို့အဲ့လို့တထံ့နှင့်လို့
တ်းကတို့ဖို့တို့လာအမူ့၊ “မြဲပတ္တလို့ပျောကည့်ပဂါးခြု့ပဲအသိုး၊ ဒ်ပကစ်ခု့ပဲအသိုးတကူ့” အံနှင့်
မှု့ဝဲခု့တ်းအို့မူ့မှု့အထူ့အယို့ဒီးအတ်းတို့တို့လို့လာအအို့ဒီးတ်းဒီးကန်းအကို့နှင့် တဲ့လို့ပျောကည့်လာတ်းလာ
တ်းပဲ့အပူ့နှင့်အဂု့အဂု့လို့”

ဘာ့ဆုံးတ်းလို့တ်းဝဲအပ်းမူ့ကို့လုံးစေတ်းဒီးဟို့မီးအကစ်အံနှင့်လို့နှု့ပျောကည့်အဂု့အဂု့
ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ လုံးဝဲယူရှိယာ ၅၂၂၀၊ နှင့်လို့”

“ပျော့အကိုးတ်းအာလာတ်းရဲ့၊ ဒီးတ်းရဲ့ပျော့အာ၊ လာအဟ်တ်းခံးလာတ်းကပ့်၊ ဒီးတ်းကပ့်လာ
တ်းခံး၊ လာအဟ်တ်းခံးလာတ်းဆာဒီးတ်းဆာလာတ်းခံးနှင့်ဘာ့ဘုံးအဖို့ရဲ့လို့”

မူ့ကို့လုံးစေတ်းဒဲ့အဲ့အံအို့ပဲဒီး တ်းသို့တ်းသို့အမို့ပျော့လာ အကမ်းသုံးတဖ်းအဆ္ဗာန်းဝဲခူ့ပျော့
လာအကို့လို့အသးလာ ခရံ့အတ်းအို့ဖို့မူ့အပူ့နှင့် ကဆိုတလဲကွံ့ကစ်ယွဲအကလုံးအကထါအခူ့တ်းသို့
တ်းသို့လာအကမ်းသုံးတဖ်းနှင့်လို့” လာအမူ့တ်းပျောကည့်နှင့် ကဲထို့ဒ်းအသးလာတော်းအားအဂု့နှင့်လို့”

လာတ်းခို့အံအာလို့ တ်းမူ့တ်းတို့အဆိုကတ်းတို့အံနှင့်ဘာ့ဘုံးဒီး ဘာ့ယ်ယူစီးတ်းဒဲ့
တ်းလို့တ်းဝဲအံအားအဂု့နှင့်ပျော့အကို့အို့ဒီးတ်းတို့လို့အဂု့အဂု့ ပထံ့ဘာ့ဖဲ့လို့
အသုံးအို့ရဲ့” လာအမူ့တ်းပျောကည့်နှင့် ကဲထို့ဒ်းအသးလာတော်းအားအဂု့နှင့်လို့”

မှု့ဝဲလို့၊ ကစ်ယွဲအကလုံးအကထါလာအမူ့တ်းမူ့တ်းတို့အဲ့အံနှင့် ဘာ့တ်းဆီတလဲကွံ့အီး ခူ့၊
တ်းလဲလို့အသးအဂု့လာအမူ့၊ တ်းလာပျောကည့်အံနှင့်ကဲထို့ဘာ့အသးလာတော်းအားအမူ့ ဆုံးဖို့ကို့ဖို့
အတို့လာအဖူ့နှင့်လို့” ဘာ့ယ်ယူစီးတ်းလဲလို့ကဲထို့ဘာ့အသးတဆီဘာ့တဆီအဂု့နှင့်ပျော့အကို့လို့ ဝဲဒ်
(Theory) တမံနှင့်ပထံ့ဘာ့လို့”

တ်းအဲ့အံနှင့်မှု့ဝဲခု့တ်းကျို့ဘာတ်းတမံလာ မော့ဒီးပျောကည့်အသးနှင့်လို့”

စုဒ်းမူ့ခံဘုံးဘုံး တ်းလို့ယော်လို့

ဘာ့ယ်ယူစီးတ်းမူ့တ်းတို့အဲ့အံနှင့်ပျော့အဂု့အဂု့ ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ ၁မို့၍ ၁၃၁၁-၁၇ နှင့်လို့”

“ဒီးကစ်ယွဲမော်လို့ပျောကည့်ဒီးစံးပဲခု့၊ ကယ်းသုံးလာတော်းအလို့ပျော့အံး၊ နအို့ဒီးနအို့ဘာ့
ဘာ့၊ မှု့မူ့တ်းသုံးည့်တ်းရဲ့ဒီးတ်းအာအသုံးတထံ့နှင့် အို့အသုံးတရဲ့၊ အဂု့ခို့အံး၊ မှု့တန်းလာနအို့အံး
နှင့် သံဒီးနကသံလို့”

မုံဝဲလီ။ တုဂ္ဂိုအပဲအံမှုဒ်ကစ်ယွေးမာကွုတ်ဒီကန်လာ စီအေဒ်ဒီးနှိုအံ့အုလာ တုမာလို အပူးနှုန်းလီ။ တုန်းတဖ်အလိုခံတ်ကမာသေးဒ်လုံးအဂ္ဂိုနှုန်းပကထံ့ဘုံး၊ လုံးမြို့ရူး၃း၄း၆ နှုန်းလီ။

“ဒီးရုံနှုန်းဘုံပို့များ၊ သုတသံးသုတသံးဘုံဘုံလီ။ မုံယွေးသုံးညီလာ မှုံတန်းလာသုံးအိုးအီး နှုန်းသုံးမဲ့ကအီးထိုးအသေးးသုံးကလို့က်ယွေး၊ ဒီးကသုံးညီတ်ရုံဒီးတ်အာနှုန်းလီ။”

“ဒီးပို့များနှုန်းထံ့ဘုံပဲလာ သုံးတထံးနှုန်းရေးလာတ်အိုးအီး၊ ဒီးယံးလေးလေးပဲးအိုးအီး၊ မှုံလာအသုံးတထံးလာတ်အိုးအီးကူးကုံးဘုံတ်အိုးအီး၊ ဟံးနှုံးအသုံးဒီးအိုးအီး၊ ဒီးဟုံးစုံကိုးအဝေအိုးဒီးအီး၊ ဒီးအပဲအုံအိုးအီးလီ။”

လုံးစီဆုံးအဆာသုံးတဖ်စံးဘုံပဲလာ၊ တုလာကစ်ယွေးအကလုံးအကထါနှုန်းပဲလာအတော်ဒီး တုဒီကန်အဆိုကတ်တက်နှုန်း မှုံဒ်အိုးအံ့အုံဒီးလာခံတယ်းတို့အပူးနှုန်းစီအေဒ်စုံကိုးတော်ဒီး တုဒီကန်အဂ္ဂိုနှုန်းပထံ့ဘုံလီ။

တုလာ၊ တုတဒီကန်ကစ်ယွေးအကလုံးအကထါနှုန်း၊ ဒ်ပထံ့ဘုံလာ၊ သယိုးဟာ် ၃း၄ အသိုးပကိုး အီးလာ “တုဒေးဘုံး” နှုန်းလီ။

“ကယ်းပူးလာအမာတ်ဒေးဘုံးတကလ်လ်နှုန်း၊ လူးသုံးခါပတ်တ်သိုးတ်သိုးတ်သိုး မှုံတ်လုံးသုံးခါပတ်တ်သိုးတ်သိုးတ်သိုးလီ။” အသိုးနှုန်း

ဒ်ပထံ့ဘုံလာ၊ လုံးရှိမှု ၆း၂၃၊ အသိုး “အဂ္ဂိုဒ်အံ့၊ တုဒေးဘုံးအဘူးအလဲမှုံတ်သိုးလီ။” အသိုးနှုန်း တုလာတ်အံ့အုံအိုးအီးအဲ့အုံပထံ့ဘုံလီ။ မုံဝဲလီ။ တုဒေးဘုံးအံ့နှုန်း ဆူပူးဆူတ်သံ့နှုန်းလီ။

လာတ်ဂုံးအံ့အုံပို့ပူးလာအသုံးအား တုလာတ်ပူးအံ့နှုန်းလီ။ လုံးရှိမှု ၅း၁၂ နှုန်း ထံ့ထံ့ဆေးဆေးနှုန်းလီ။

“မြို့နှုန်းဒ်တ်ဒေးဘုံးဟဲနှုန်းဆူဟိုးရိုးရိုးရဲ့လာပူးတကအုံ၊ ဒီးတ်သိုးတ်ပူးလာတ်ဒေးဘုံးအုံ အသိုးနှုန်း၊ ဒီးအံ့နှုန်းအသိုးပျော်လော်မာတ်တ်ဒေးဘုံးသားသတ်ဒီး၊ ပျော်လော်ဘုံးအားဘုံးအုံ”

လုံးစီဆုံးအပဲအံ့ဟဲ့ဖူးပူးကည်းအတ်လိုးယံးလိုးအံ့နှုန်းမှုံဒ်အေဒ်တ်နှုန်းသားအား ဒီးတ်သိုးအံ့နှုန်းမှုံဒ်အေဒ်လာ ဗို့ပ်သုံးတဖ်အတ်ပ်လို့ကော်ဒီးကျေတ်တဆီဘုံးတဆီအဂ္ဂိုနှုန်းလီ။

လုံးစီဆုံးထိုးပတ်ကြား ၅း၅၊ ကွွဲကွွဲး၊ ယအိုးဖျော်လာတ်အာတ်သိုးအံ့၊ ဒီးယိုးအိုးယောလာ တုဒေးဘုံးအံ့အုံလီ။

တုဂ္ဂိုလာခံတမ်းနှုန်း၊ တုလာတ်ဘုံးတ်တဲ့အပူးနှုန်း ကဲထိုးတ်ဘုံးတ်တဲ့လာအမူ (Become Living Soul) နှုန်းပထံ့ဘုံလီ။

မုံဝဲလီ။ တုလာပူးကည်းနှုန်းမှုံသေးအကုံအဂိုအံ့နှုန်းလီ။ လာပူးကည်းအသေးကံးပူးနှုန်းသေးအကုံအဂို တော်ဒီးဘုံး။ လာတ်နှုန်းအုံ၊ ဒ်ပထံ့ဘုံလာ ဝံယယ်းစကုံလား၊ ၁၈း၄၀၊ အသိုး၊ “ပူးအသေးလာအမာတ်ဒေးဘုံးနှုန်းကသံ့အံ့အုံ” နှုန်းအုံ၊ လာတ်ဒေးဘုံးအုံသေးအံ့နှုန်းကဘုံးသံ့အံ့အုံလီ။

လာတ်နှင့်အယို ပျော်ဟိုရို့ခို့ခဲ့လာ်နှုန်းသိသုတေသနတ်လီယံလီပြီးအတ်ဒေါ်ဒေါ်အဂ္ဂနှင့် ဒ်လုံးထံးထို့
ပြော၊ ၂၂၂၂ အတ်ကွဲးအသိုး၊ “ဒီးပျော်အခုံမှုးအသုံးတသုံးဘုံး” (None can keep alive his own
soul) နှင့်ပထံးဘုံးလီး၊ မူးဝဲလီး၊ ပျော်ညီအတ်လီယံလီပြီးလုံးအဘုံးထဲ့ဒီး တ်မှုံးတ်တီအကလုံးအက
ထိုအံနှင့် ပထံးဘုံးအီးဖျို့ဖျို့ဖျို့နှင့်လီး。

တ်ဂုံးအပဲအံလာ အဘုံးထဲ့လို့အသုံးဒီးကစ်ယွေးအတ်မှုံးတ်တီသုံးဘုံးဘုံးဘုံးဘုံး
လာ မှုံးကိုအလုံးစေတ်အတ်လီတ်ဂုံးအဂ္ဂနှင့် ပျော်ဟိုရို့ခို့ခဲ့လာ်တူးလို့ဝဲဒီး၊ တ်သို့တ်တ်သို့
ကမ်းလာအမှုံး “သုံးလာသံးတသုံး၊ ဟုံးကိုတသုံး” အံနှင့် ဘုံးတ်မာအီးတို့အီးသိုး၊ (Theory) တမ်း
နှင့်လီး၊ တ်လာ (Theory) အပဲအံထိုးတ်ဂုံးဘုံးသုံးဒီး၊ တ်လာတ်ပျော်အီးပျော်ညီအံနှင့်လာ
တ်ဒေါ်ဒေါ်အယိုး၊ လီယံလီပြီးဝဲဒီးထံးဘုံးတ်သံးအလို့နှင့်လဲလို့ဝဲဆူတ်သံး၊ ဟုံးကိုတသုံးအဂ္ဂနှင့်၊
သမာကုံးသုံးလာအသံးသုံးအဂ္ဂနှင့်လီး၊ ဘုံးတ်သုံးသုံး (Theory) အပဲအံနှင့်တမှုံးထဲလာပျော်ရုံးတ်သုံးဘုံး
အကိုတက်းဘုံး၊ မူးစုံကိုးပျော်ဟိုရို့ခို့ခဲ့လီးကော်အကိုလာ ဘုံးတ်ရုံးလီးအံနှင့်လီး。

စုံမှုးသုံးဘုံးဘုံးဘုံး

တ်အလာ်လာတ်ရွှေထိုးကုံးအဘုံးအစုံးအကို

တ်လီယံလီပြီးအီးတို့လီး၊ ပျော်ညီနှင့်ဝဲဒီး၊ လာကစ်အီးနှင့် တ်မှုံးတ်တီလာအရွှေဒို့တ်တမ်း
အဂ္ဂနှင့်ဒ်ပထံးဘုံးလာ၊ ၁၃၁၈၁၂ နှင့်အသိုး၊ တ်လာကစ်ယွေးနှင့်အီးအတ်ရဲ့ဘုံးတ်ကျော်တ်တမ်း
လာအမှုံးအကအုံးကုံးခို့ကုံးပျော်ဟိုရို့ခို့ခဲ့လာ်အဂ္ဂနှင့်လီး。

“အဂ္ဂဒ်အံ၊ ယွေးအီးဝဲတက်၊ ဒီးလာပျော်အီးပျော်ညီအဘုံးတ်ရှုံးပျော်အီးဝဲတက်လီး။ အပဲအုံးနှင့်
မှုံးပျော်ညုံးရုံးခံရုံးတက်၊ လာအဟုံးလီးအသုံးလာ တ်ပျော်ကုံးလာပျော်အကို၊ လာအကဘုံးအုံး
အသုံးဖဲ့အမှုံးအလာ်ဘုံးနှင့်လီး။”

မူးဝဲလီး၊ လုံးစံးအဆာအပဲအံး၊ မူးဒ်လုံး ၂၇၁၅၊ ၂၁၂၂ အတ်ကွဲးလာအမှုံး၊ “နဘုံးဟုံးသုံးလာ
သုံးအကို” လာအဘုံးထဲ့ဒီးကစ်ယွေးအတ်စံးညီး ကလာထို့ပျော်ထို့ဝဲအကိုနှင့် ကစ်ယုံးရုံးအန်းကစ်ဒ်ပဲ့၊
ဟဲလီးဝဲဒီးဟုံးလီးအသုံးဆူတ်လီးပြီးအဂ္ဂလာဘုံးတ်ရွှေထိုးကုံးအဘုံးအစုံးအကို အတ်လုံးတ်ပဲ့
အံနှင့်မှုံးတ်ဂုံးလာ အရွှေဒို့ကတ်သုံးသာမံတ်တမ်းနှင့်လီး။

ကစ်ယုံးရုံးအတ်ဟဲတုံးအီးဝဲအံနှင့်ဟဲလီးဝဲလာတ်ဖံးတ်ညုံးအဂ္ဂအံနှင့်၊ မူးဒ်ကစ်ယွေးအန်း
ကစ်ဒ်ပဲ့မာလာမာပျော်အတ်အားလုံးလီးအီးလီးအဂ္ဂနှင့် ပကထံးဘုံးဖဲ့၊ ဝဲဟိုရုံးသုံးသုံးနှင့်လီး။

“ယကမာပျော်အီးလာ ပျော်အီးလာ၊ ဒီးယကမာပျော်အီးလာတ်သံးလီး”

မူးဝဲလီး၊ ဘုံးသုံးတ်ဂုံးအံနှင့်ကစ်ယွေးအန်းကစ်ဒ်ပဲ့ ကမာလာမာပျော်အီးလာကျော်လဲ။ ဒီသိုး
စီအော်ဘုံးတ်တုံးလီးအီးလာ တ်လာတ်ပျော်အသိုး၊ စီအော်ခံဂာတက်လာအမှုံး ကစ်ယုံးရုံးအံနှင့်ဘုံး
တ်မာလီးအီးအယိုး တ်ဂုံးသုံးဘုံးတ်တီးတ်တီး၊ ဘုံးလာထို့ပျော်ထို့ဝဲလီး။ ဒီသိုး၊ လုံးထို့ဟော ၃၃၆၁ အတ်ပဲ့ဖျို့
အသိုးတ်လာကစ်ယုံးရုံးအံနှင့်တဟဲလီးဘုံးတ်တီးတ်တီး၊ မူးဒ်ပဲ့ကစ်ယွေးအတ်မာလီးအီးအယိုး
နှင့်လီး။

“အဂ္ဂဒ်အံ၊ ယွေးအော်ဟိုရို့ခို့ခဲ့တ်အဟုံးလီးကွံးအဖွဲ့အီးတ်တက်ပဲ့၊ ဒီသိုးကယ်ပျော်အီးလာ

ကစ်ယွေအတ်ရဲ့ပုံတ်ကျေလာအမှု “တ်အလင်လာတူ၍၍ထိုက္ခာအေဘူးအစ္စ” အံနှုံး တအိုံဘုံးပဲအယိုး
ဂုံးကျေးသားမာဆီတလဲကွဲ့ပါးပဲဖီးဟို့ခို့ဒီဘုံးညီလာအကကဲတို့ပုံးခုံးအကို့နှုံး မအော်တို့ပုံးခုံး
ဖို့အနီးကို့ဒီးဘုံးယုံးလာတ်ဘုံးဘာအကို့နှုံးအပဲသုံးသုံးတ်ဆာတ်၊ ကျိုံးမှုံးသုံးတ်ဖုံးအေမာ်လီး

မြို့မှုးလွှုံးဘုံးတ်ဘုံး

တ်တိတ်လီး

ကစ်ယွေအတ်မှုံးတ်တိအကလုံးအကထိုလာအအိုံဒီးတ်အရွှေ့ပို့လာခံတမာ့နှုံး ပကထံ့ဘုံးလာ၊
လံ့ရှိမှုံးသား အတ်ကွဲးအသီး၊ ပုံတ်ဒီးသားဖို့တကဲ့သီး အကပူ့ဖျေးဒီးတ်ဒီးသားအကို့နှုံးကဘုံးအိုံပဲဒီး
သားအလုံးအလင်တမာ့နှုံးလီး。

“အရှို့ဒ်အံး၊ ယွေအတ်တိတ်လီးအိုံဖျို့ထို့လာအပူ့၊ လာတ်နှုံးဆူတ်နှုံးလီး၊ ဒ်တ်ကွဲးအသီး
နှုံးပုံးတိပုံးလီးကဗုံးလာတ်နှုံးလီး。”

မှုံးလီးလီး လံ့ရှိဆုံးအပဲအံးဟ်ဖျို့တ်ဂုံးဘုံးဒီး “တ်နှုံး” ဒီးလာတ်နှုံးအယိုး၊ မာနှုံးတ်ပုံးတ်
ကမာ့အံ့နှုံး မှုံးဝှုံးတ်မှုံးတ်တိအကလုံးအကထိုလွှုံးဘီတာဘီလာအမှုံး၊ တ်တိတ်လီးအံ့နှုံးလီး。

တ်စုံတ်နှုံးအပဲအံးကမှုံးတ်ဒ်လီးလီး။ တ်စုံတ်နှုံးအပဲအံ့မှုံးဝှုံး ကစ်ယွေရှူးမာဘူးမာဖို့တ်တ်လာ
ပက်လာအပဲအတ်၍၍ထို့က္ခာပုံးအေဘူးအစ္စအကို့နှုံးလီး။

ဘုံးသီးတ်စုံက္ခာအော်က္ခာအံ့အရှို့နှုံး၊ ဒ် လံ့ရှိမာတ် ၁၀။၄၃ အတ်ကွဲးအသီး၊ လာပုံးတ်ဒီးသားဖိုး
သုံးတ်ဖုံးအကို့နှုံး အပဲသုံးကပူ့ဖျေးလီးအယို့နှုံး ပထံ့ဘုံးလီး။

“ဝံ့လာ်အုံအသီးလာ ပုံးတ်ကနှုံးအရှို့က္ခာအော်က္ခာအံ့အရှို့နှုံးလီး၊ အတ်
ဒီးသားကပူ့ဖျေးလီးအမာ့အယို့လီးလီး。”

မှုံးလီးလီး တ်ဂုံးအပဲအံးမှုံးတ်ဂုံးလာ ပုံးတ်ဒီးသားဖို့တကဲ့တကဲ့ထို့ပုံးတိပုံးလီးတ်အရှို့နှုံးလီး။

လာတ်နှုံးအယိုး၊ တ်ဂုံးအပဲအံးမှုံးဝှုံးတ်လာကစ်ယွေ “အတ်ဘူးတ်ဖို့” အတ်တိတ်လီးအော်နှုံးလီး။

ဘုံးသီးတ်ဂုံးအပဲအံ့နှုံး၊ ပကထံ့ဘုံးလီးလီး လံ့ရှိပုံးရှုံးယာ ၆၁၁၀၊ အတ်ကွဲးလာအမှုံးတ်တိ
တ်လီးအဆုံးဒီးတ်အုံအော်က္ခာအံ့အဆုံးအကျိုးဘာတံ့ပုံးလီးအသီးသားအရှို့နှုံး ပထံ့ဘုံး
အီးလာတ်ပန့်ဖို့တမာ့နှုံးလီး။

“ယကသူ့ဖုံးသီးညီ့ပို့မှုံးလာ ယွေအပူ့လီး မြို့ယာယကစ်အပူ့တာက္ခာ။ အရှို့ဒ်အံး၊ ခုံးသီး
လံ့ယာလာတ်အုံအော်က္ခာအံ့အဆုံး၊ ဒီးဒုံးသီးလံ့ယာလာတ်တိတ်လီးအဆုံးထိနှုံး ဒ်တလူးမှုံးပို့ခွဲ့ကယာ
အသီးဒီးအခို့သလုံးဒ်ပုံးလုံးတ်အို့အသီးနှုံး၊ ဒီးဒ်တလူးမှုံးပို့မှုံးကယာအသီးလာ အကယာကယဲ့အသီး
နှုံးလီး။”

မှုံးလီးလီး လာတ်စုံတ်နှုံးအယိုး တ်ဒီးသားဘုံးဘာတ်ကျို့ဘာအံ့အရှို့နှုံး၊ ဘုံးတ်ပဲ့ဖျို့အီးလာ
“တ်တိတ်လီးအဆုံးထိ” နှုံးလီး။ ဘုံးဆုံးတ်လာဆုံးတ်ဘုံးအံ့ပမာနှုံးတုံးလီးအံ့အလီးခံနှုံး ပမာ
ဘုံးအေဘုံးသီးအီးလာ တ်ဒီးသားအယို့နှုံး ပထံ့ဘုံးလီး။ မြို့နှုံးဒီးပမာကဆုံးတို့အံ့သုံးလာ၊ ဘယ်ဟော် ဘုံးလီး
အတ်ကွဲးအသီးနှုံးသုံးလီးကို့လီး။

“ပမ့်တဲ်လီကျော်လီပတ်အဲးဘေးဒီး၊ အပဲဒုံးအကလုံးတိ၊ ဒီးတိပဲလီခဲ့လ်သီးအကပျိုကွဲပတ်အဲးဘေးဒီးသုံးကျိုးပျော်ပျော်တော်အာတ်သီးခဲ့လ်လီး”

မူးဝဲလီး။ တာအခွဲးအယ်အပဲအဲးပမေန္တာ့သုံးပုံးတဲ့လာ၊ ပမ့်တဲ်လီကျော်လီးပတ်အဲးဘေးသုံးတဖူနှင့်လီး။ ပတ်နှင့်အဲးမူးအို့လာလို့စီဆုံးအဆာဖိအဲ့နှင့်ဒီးပကမေန္တာ့ပျိုကွဲပတ်အဲးဘေးနှင့်လီး။ တာအပဲအဲးမူးအို့အတ်ကစ်ယွေးအတ်သုံးတာကျော်အမှုး၊ ပျော်တဲးဘေးဒီးစိတေဂလုံးလုံးနှင့်မူးအို့ဒီးတာထုံးကဖ်ဒီးပျော်အို့ဒီးတာဘူးရှိတို့ဘာထို့အို့လာ တာသုံးအသုံးဆူအို့သုံးတဖူနှင့်အကိုနှင့် အပဲဟုံးလီးတာအဲးအယ်အဲ့နှင့်လီး။

ဘုံးသီးကစ်ယွေးအကလုံးအကထါသုံးတဖူနှင့် မူးကိုလီးစာတ်တနဲ့၊ ရှုံးကျော်ဘာဝဲဒီးအတ်လီးတာရှိနှင့်မာအို့ထို့ဝဲပဲအပတ်နှင့်နှုံးပတ်နှင့်သုံးပတ်နှင့် ပထ်းဘုံးလီး။ လာပျော်မှုးကျော်သို့လူးစီသုံးတဖူနှင့်အကိုနှင့်၊ ဘုံးသီးတာပျို့တဲးဘေးအဲးနှင့်မူးအို့အတ်ထဲ့လာ ကဘာ့အာ့လီးအို့လီးအသုံးလာအမောကမ်းတဲးအဲ့နှင့် ကဘာ့မာဝဲလာ၊ တာအာ့လီးအို့လီးတာအလီးလာပရုံးကျိုးစီးအမဲ့ညီနှင့်လီး။ တာနှင့်ဝဲအလီးခံဆဲလီးတာပနို့ဘုံးသီးတာသုံးရှုံးပျော်အို့နှင့်လီး။

မူးမှုးလာပျော်ရှိတဲ့စတဲ့စီသုံးတဖူနှင့်အကိုနှင့်ဘုံးသီးတာတိတ်လီးနှင့်သီးကမေန္တာဝဲအကို့၊ ဘုံးမေတ်ကူးသုံးကူးဘုံးအတ်မာ၊ တာအို့ဆူးအို့ချွဲ့ဒီးတာမာထူးကလုံးယွေးကထါအတ်မာလာအမူးတာအဲ့နှင့်တာကျိုးအတ်မာသုံးတဖူနှုံးပျော်အို့နှင့်လီး။ ဘုံးဆုံးလို့စီဆုံးတနဲ့စီးဘုံးပျော်လာ၊ တာမာလာအဂ္ဂာသုံးတဖူ၊ ဘုံးတာသုံးအို့အားလုံးတာကျို့ဘာတဲးဘေးနှင့်မူးတာဒ်ဒီးလဲ့အဂ္ဂာနှင့်ပကထ်းဘုံးပဲ့၊ လို့ဝဲယရှိယာ
ငြော်နှင့်လီး။

“ပဝဲဒုံးခဲ့လ်အဲး ပမာပသီးတာတကဆျိုးဘုံးအသီးနှင့်လီး ဒီးပတ်တိတ်လီးခဲ့လ်နှင့် မာအသုံးဒ်တာအကူးအသီးဘုံးအသီးနှင့်လီး။”

ဗြို့မူးယံးဘုံးတာဘုံး

တ်စိတ်ဆုံး

ပသုံးညီတုံးတ်တိတ်လီးလာအမှုး ကစ်ယွေး “အဘျားအဖို့” အတ်မူးတာတိနှင့်ဝဲလုံးအယ်၊ ပကလဲ့ကဒီးဆူ လို့ရှိမှုး ၁၂၃၁ အတ်ပ်းပျော်အမူးတာမော်စီဆုံးပျော်တဲးဘေးဖီး၊ ဒ်ပစ်းတာအသီး၊ တာလဲ့ထို့လဲ့ထိတ်ဆူပျော်ညီအဖွဲ့အကျိုးအကို့အကို့အကို့အကို့နှင့် တာမူးတာတ်ဝါလာအို့ဒီးတာအရွှေ့ဒ်တဲ့အနှင့်လီး။

“မာသီးအို့နှင့်ဒီး၊ ပုံးသုံးဝဲသုံးတာ၊ ယယ့်ကည်းသုံးလာ ယွေးအတ်သီးကည်းတဖူအယ်၊ ဒီးသီးသုံးကပ်သုံးနှင့်လီးလာအမူးမှုးအဂ္ဂာအဲ့အဘုံးအသီးနှင့်လီး။”

လို့စီဆုံးအဆာအပဲအဲးအဲး စံးဘုံးပျော်လာ၊ ပျော်တဲးဘေးဒီးလာအို့တုံးလီးဒီး တာတိတ်လီးသုံးတဖူ၊ ဒ်သီးအကပ်အနီးလီးလာတ်လုံးမူးစီဆုံးအကို့၊ ကဘာ့ဟားထို့လာတ်တဲးဘေးအကျိုးအဂ္ဂာနှင့်မူးအို့အတ်မူးတာတ်တိတ်လီးလာအို့နှင့်လီး။

တာရှုံးအပဲအဲးမူးအို့ဘုံးတာတ်တိတ်လီးအို့လာ တ်စိတ်ဆုံးအတ်မာအသုံးဒီး၊ အတ်အို့ဖျော်ထို့သုံးတဖူနှင့်လီး။

မူးဝဲလီး။ တာမာအသုံးအဲ့နှင့်မူးအို့အတ်ပျော်တဲးဘေးဒီးလာအို့ဒီး တာတိတ်လီးတကအဲ့နှင့် ဒ်သီးအ

ကသမာကိုအသေး၊ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ ကအို့ဒီးတ်ဆိုလိုအသေးအဂ္ဂနှုံး အို့ထို့ပဲတယူယိုးပျော်ဘာ၏
တ်ကိုးထို့အို့အတ်မာအသေးနှုံးလို့။ တ်အပဲအံ့မျှုံး၊ ပျော်အအို့တွေ့လုံးတို့တ်တ်လို့တက်အံ့နှုံး
ကဘာ့အို့စွဲ့ကိုးဒီးဒ်လုံ့စုံအတ်ကွဲ့သူ့ဘုံးတဖော်လာအမှု့ “ဒီသိုးသုကပ်သုန္တိခိုလာတ်လု့မှု့စုံ၊ တ်
ဘာ့ယွေးအသေး၊ လာအမျှုံးသုတ်မာအဂ္ဂုံးအဘာ့လို့” နှုံးလို့။

တ်အပဲအံ့မျှုံးစွဲ့ကိုး ပျော်အံ့သေးဖို့တက်၊ ကဘာ့အို့ဒီးတ်ကို့သူ့ဘာ့အို့ကန်ကစ်
ယွေးအကလုံ့ဒီးကျော်ကဘာ့လူ့ပို့တွဲပဲနှုံး၊ ကဘာ့အို့ဒီး တ်ယု့သူ့ည့်တ်နှုံးလို့။

တ်အပဲအံ့နှုံး ပကိုးအို့သေး၊ တ်လုံးတ်ပ်ပန်းကစ်ဒ်ပဲ့၊ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ ပဘာ့အို့ဒီးတ်
ဆိုလို့ပေသေးအဂ္ဂနှုံးလို့။

လာတ်ဂုံးအံ့အယ်း၊ ပျော်အံ့သေးဖို့တက်အို့ဒီးတ်ပူ့ဖျဲ့ဗျားလာ တ်အံ့သေးအကျွော်နှုံး၊ သူ့ဘာ့အို့
အသေးလာဘာ့ယ်းဒီးတ်ဂုံးနှုံးမျှုံး၊ အပဲလို့ဘာ့ကစ်ယွေးအတ်ဟတ်ချားလာသေးသမှုအကျွော်အဂ္ဂနှုံး
လို့။ တ်လုံးထို့ပ်ထို့ပသေးဒီး၊ တ်လူ့ပို့တွဲကစ်အသေးနှုံးဝံ့အိုး၊ ပကထို့ဘာ့လာတ်လာကစ်ယွေးအံ့
ကမော်နှုံးပျော်တမ်းမံ့နှုံးအဂ္ဂုံးလို့။ ဘာ့ယ်းဒီးတ်ဂုံးအံ့ပကထို့ဘာ့ဖဲ့၊ ဂျာရို့သုး ၁၂၂ နှုံးလို့။

“လာအစ်ပန်းပျော်၊ ဒီးဟူ့လို့သေးအတ်ဟူ့ကို့လာပသေးက်းပျော်လို့။”

မျှုံးပဲလို့။ တ်အပဲအံ့မျှုံးအို့တ်တ်လို့လို့ကစ်ယွေးအသေးစို့ခုံးဒီးသေးသမှုလာအဘာ့ထွဲဒီးနှုံးသုး၊ ဒ်ပစ်း
တ်အသိုး၊ သူ့ဘာ့သိုးသီးအံ့နှုံးအို့ဒီး တ်အို့ဟုးအို့သေးအတို့၊ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ ကဲထို့တ်ဘာ့တဲ့အသီ
နှုံးလို့။

ပမ်းတူ့လို့ဘာ့သုးစို့ခုံးဝံ့အလို့ခဲ့၊ ပကအို့ဘာ့စွဲ့ကိုးဒီးတ်သူ့ည့်နှုံးပ်းကစ်ယွေးအကလုံး
အကထါအဂ္ဂနှုံး ပကထို့ဘာ့ဖဲ့၊ ဂျာရို့သုး ၂၁၄၊ နှုံးလို့။

“ဘာ့ဆုံးဒီးပျော်နှုံးဖို့တ်တူ့လို့ဘာ့တ်ဘာ့သုးဒီးယွေးအသေးဘာ့။ အဂ္ဂုံးအံ့၊ မျှုံးတ်ကလို
ကလိုလာ အမဲ့ည့်၊ ဒီးသူ့ည့်ပဲတသုံးဘာ့။ အဂ္ဂုံးအံ့၊ ပသူ့ည့်အို့လာသေးအယ်းလို့။”

မျှုံးပဲလို့။ ပျော်တက်လုံးလုံးအို့ဒီးသုးစို့နှုံးနှုံးကန်းပ်းစွဲ့ကိုးကစ်ယွေးအကလုံးအကထါအနှုံးလို့
ဘာ့သုးဒီးကစ်ယွေးအကလုံးအကထါအတ်စို့အတ်ကို့အို့အဂ္ဂနှုံးပကထို့ဘာ့ဖဲ့၊ လုံ့ယို့ဘာ့ ၁၇၃ နှုံးလို့။

“မာစ်သံ့အို့လာနတ်မျှုံးတ်တ်တ်ကုံး။ နကလုံးနကထါနှုံးမျှုံးတ်မျှုံးတ်တ်တ်လို့။”

မျှုံးပဲလို့။ ပျော်အံ့သုးဖို့တက်လာအို့လာတ်အံ့သုးအကျွော်ပူ့နှုံး၊ အတ်စို့တ်ဆုံးသူ့ဘာ့ဘုံး
မဲ့အသေးအံ့နှုံးမျှုံးအို့တ်တ်လုံး တ်မျှုံးတ်တ်တ်အကလုံးအကထါအယ်းနှုံးလို့။ လာတ်နှုံးအယ်းလာပျော်ဘို့ခို့
သူ့ဘာ့ဘုံးအတ်အုံးကုံးအို့နှုံးလို့။ အတ်စို့တ်တ်တ်အံ့အယ်းနှုံး ကစ်ယွေးအို့ဒီးတ်ကတဲ့ကတို့အဂ္ဂနှုံး
ပကထို့ဘာ့ဖဲ့ ၁၃၃ နှုံးလို့။

“အဂ္ဂုံးအံ့၊ တ်နှုံးမျှုံးတ်အဂ္ဂုံး၊ ဒီးတ်ဘာ့ယွေးအသေးလာအအုံကုံးအို့နှုံးပူ့ပူ့လို့။ အပဲဒ်နှုံးဆာ
ပဲလာပျော်ကည့်ခဲ့လာတ်ဘုံးအုံကုံးအို့နှုံးပူ့ပူ့လို့၊ ဒီးကသူ့ည့်ထို့တ်မျှုံးတ်တ်နှုံးလို့။”

မျှုံးပဲလို့။ ဒ်လုံ့စို့ခုံးတ်တ်တ်ဆာအံ့အတ်ကွဲ့အသိုး၊ ကစ်ယွေးအို့ဒီးတ်ရဲ့နှုံးလို့ကျော်လို့လာ ပျော်ဘို့ခို့

ခဲလာ၏အကိုနှုန်းလို့။

တုလာမှုရှိကြော်စေတဲ့တယ်တစ်ခါကျင်းဘာကွဲပေါ်တုရှိတိအကလုပ်အကထါအံ့ဩး မင်္ဂလာလီတ်စွဲအံ့ဩးနှုန်းမောင်လာအသေးဒုံးလူတဲ့၊ တုလာတ်စိတ်ချုပ်နှုန်းအိမ်ထိန်းအသေးသူ့ဒုံးလူတဲ့ ပျက်ညီအတ်ရှုံးကျင်းစွဲအံ့ဩး မူးလှုပ်လာအဂုံးကြော်စွဲအတ်ရှုံးအမျှော်ထိန်းသားလူတဲ့၊ ဒီဖို့ပျက်ညီအသေးလာပျော်ခံနိုင်း ဖြစ်အတ်အိမ်ထိန်းသူ့ဒုံးလူတဲ့ မွှေ့လို့။ ပျော်သွေ့စွဲအတ်ရှုံးလူတဲ့၊ ပဘာ်နှုံးကြော်စွဲအံ့ဩး ပကဘာ့သွေ့ပသေး၊ ကဘာ့ဘာ့ဆဲ့တ်အေးသား၊ ဒ်ပစ်းတ်အသေး၊ ပဘာ်အိမ်ဒီးတ်ရှုံးကျင်းစွဲအံ့ဩး၊ ကဟာ့ဆဲ့ဘာ်ဒီးတ်အေးသားအကျော်ရှုံးမွှေ့ဒုံးအတ်ဆဲ့လုံးအံ့ဩး လာတ်အံ့အေးပကမန္တ်ဘာ့ဘာ်တ်အုံးကျော်စွဲအံ့ဩး၊ အဘာ်ထွဲဒီးမူးခိုင်းသိမျှော်အဂုံးနှုံးလို့။ တ်အံ့အေးမွှေ့ဒုံးအတ်ရှုံးတ်လီတ်စွဲအံ့အော်နှုန်းအယ်း၊ မွှေ့တ်စွဲတ်နှုန်းလာအိမ်ဒီးတ်ကမ်းဖီးဖို့တ်မဲ့နှုန်း ပထိုံးဘာ်လို့။

မြို့မူးယဉ်ဘာ့ဘာ် တ်ယုတာတ်

တ်မွှေ့တ်တိလာအရွှေ့ဖို့ကတ်လာခံတ်မဲ့နှုန်းမွှေ့ဒုံးအတ်ရှုံးတ်ကျင်းအပျော်၊ တ်အိမ်ဖို့ဒီးအတ်ယုတာတ်အံ့အော်နှုန်း ကဘာ်တ်မာအိုခိုင်းသီးသိုးနှုန်း ပကထံ့ဘာ်ဖဲ့ လို့အူးဖူးစူး သူ့ဒုံး သူ့ဒုံးနှုံးလို့။

“ဒို့အယုတာပျော်အပဲဒုံးအပျော်၊ လာဟိုရှိခိုင်းအီးထံ့တူချျုးကဲထိုးဘာ်၊ ဒီသီးပကစိစုံး ဒီးတ်သံ့သူ့မျိုးကျင်းဘာ်လာအမဲ့ည့်၊ လာတ်အံ့တ်တ်ကဲ့အုံးအသီးလို့။”

မွှေ့လို့။ လို့စိစုံးအဆာဖီအပဲအံ့ ပ်ဖူးတ်ယုတာတ်၊ အတ်သို့တ်တိသီတ်မဲ့လာဘာ်တ်သံ့ည့် အိုလာပျော်ခါဂေဒီးမွှေ့စွဲကိုး တ်မွှေ့တ်တိယုမဲ့တ်မဲ့နှုံးလို့။ တ်မွှေ့တ်တိအကလုပ်အကထါလာအိမ်ဒီးတ်အရွှေ့ဖို့အံ့စုံးဘာ်ပျော်ပူးအပျော်လာ၊ ယုတာ “ပျော်” လာအပဲဒုံးအပျော်၊ လာဟိုရှိခိုင်းအီးထံ့တူချျုးကဲထိုးဘာ်နှုံးလို့။ မူးမွှေ့ဒုံးအိမ်ဒီးတ်လာ၊ “ပျော်” အံ့အော်နှုံးကဲ့မာရ်မဲ့မတေသံ့တ်ဖူးနှုံးလို့။

တ်အံ့အော်မွှေ့ဒုံးလှပျော်တ်မာဖီစီးပါလူးစံ့တ်အသီး၊ တုလာ “ပျော်” (Us) အံ့အော်တ်မွှေ့ဘာ် ပျော်အူးစူးဖီအတ်အိမ်ဖို့ဖူးထဲဒုံးအတ်တ်မဲ့အေးဘာ်။ တ်မွှေ့စွဲကိုးတ်အိမ်ဖို့အဆိုကတ်တိဖူးလာအေးရှုံးလာ တာယေ့ဖို့နံ့အပျော်နှုံးဘာ်လို့။ ဘာ်ဆော်၊ နှိုးနှိုးတီးနှုံးအပဲအဲ့မွှေ့ဒီးစံ့တ်လာတ်သားခုကစီးအိုးအိုးတိုးအပျော်တ်အိုးတ်အိုးတ်ဖူး ဖို့အပဲတ်ဖူးအမှုးကဲ့မာရ်ခံနိုင်းတ်မဲ့အုံးနှုံးလို့။

လာနှုံးတကားဘာ်၊ တုလာ “ပျော်” အံ့အော်တ်မွှေ့စွဲကိုးနှိုးတက်စုံးစွဲလာ တ်ယုတာပ်စာအိုးနှုံးဘာ်။ အဲ့မွှေ့ဒီးစံ့တ်မဲ့ဒုံးမွှေ့ဒုံး “တ်အဖူးတ်ဖူး” တ်အတိုင်တိုး ”နှုံးအဂုံးနှုံးလို့။” တ်လာတ်ယုတာတ်နှိုးတက်စုံးစွဲလာအံ့အော်နှုံးအပဲအေးဘာ်။ ကမွှေ့ဒုံးအတ်လာအကွဲမဲ့တ်တိနိုင်တာ၊ တ်တ်တ်တ်တိုးတ်ဘာ်တိုးတ်လို့နှုံးလို့။ တ်သံ့တ်မဲ့နှုံးလှပျော်အံ့အော်နှုံးတ်အိုးနှုံး တ်အိုးဘာ်လုံးတ်ဘာ်နှုံးလို့။

ကတ်ပျော်အနှိုးကတ်ပျော်ဒုံးအတ်ပဲ့ဘာ်ပျော်များဒီးတ်တိဖူး၊ တ်အတိုင်တိုးတ်အံ့အော် လာအသေးကံ့ပျော်နှုံးအိမ်ဒီး တ်ဆိုကမိုးလာအကယုတာတ်အကိုးနှုံး ကဘာ်ယုတာဝဲလာတ်ရှုံးသံ့တ်အကျော်တ်အိမ်အဆီးတ်မဲ့အေးသားအံ့အော်တ်ဆိုသီးသိုးအတ်ရှုံးသီးသိုးနှုံးလို့။ လာတ်အံ့အော်အယ်း ဒီပတ်ဘာ်လာလံ့စိစုံး အတ်ကွဲ့အသေးအသီး၊ တ်ယုတာပျော်အပဲဒုံးအပျော်အမွှေ့နှုံးမွှေ့ဒုံးလှဟိုရှိခိုင်းအီးထံ့တူချျုးကဲထိုးဘာ်နှုံးလို့။

မုံဝဲလီ။ တုလာပျောကည်းအံလီဘာ့ရူတ်ဒဲးဘားအပူးနှုန်းဝံဇားအယ်လာတ်အာတ်သီအကိုအဂ္ဂားနှုန်းကစ်ယွေးသူ့ည်ပါပ်စားဝဲဒီး၊ လာတ်ဆာကတိုးတာသူ့ည်နှုန်းပျောဖြံကအို့ဒီးတ်ဒို့ထို့ထို့အဂ္ဂားနှုန်းမူတ်အလိုးလာအကြားဒီးအိုးနှုန်းကစ်ယွေးသူ့ည်ပါဝဲလာတ်ကူဗုံးသူ့ကူဗုံးဘားအပူးနှုန်းလီ။

မုံဝဲလီ။ တုလုထာတ်အပဲအပဲပူးခဲ့ဒီးတ်ကဟုကည်းလာအမူးကစ်ခရားအနှံးဝိုင်းအကိုတ်ကိုးတ်အပဲအံအို့ဒီးတ်ဒို့ထို့နှုန်းလီ။

တ်မုံးတ်တိအပဲအံလာအံအို့ဒီးတ်ကဟုကည်းနှုန်းဘာ်တ်ကူဗုံးဘားအီလာ မျှော်ကိုးလဲးစာတ်အာတ်လီတ်ရွှေလာအမှုပျောတ်ဂဲစ်စိုးလာ ဘာ်တ်ယွေးသူ့အီအံအိုးနှုန်းလီ။ လာနှုန်းတကေးဘာ်၊ “ဂျို့ကဲ့သူ့” အတ်ပ်ဖျို့လာအမူး၊ တုလုထာတ်အတ်ဘာ်ထွဲလာ အမူးနှံးတ်ဂဲစ်စိုးအို့ဒီး လံ့စီဆုံးအဆာဖိတ်နှုန်းမာအို့ထို့တ်တ်အုပ်ကူ့ခို့လီ။ အ “သံ့အို့ရံ့” အပိုကဲထို့တ်မာယာပါယုံးသဘ်ဘုံးလို့အသေးနှုန်းလီ။

လာ “သံ့အို့ရံ့” ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ “တ်ဆိုကမို့ဒီးနှုန်းမာတ်ဒ်အပ်အရုံးနှုန်း၊ မူးဒ်းအား တ်လာကစ်ယွေးအံနှုန်းဘာ်ဟ်ဟုးဒီးတ်အုပ်ကူ့ခို့ကူ့အိုးနှုန်း အပဲအို့ဒီးတ်မာနှုန်းမာ ယူတွှေ့လံ့ပျောတ်ဂဲစ်စိုးလာမှုးဒ်းဒ်းထဲပျောတ်နှံးအကိုနှုန်းအို့ဒီးတ်ရဲ့နှုန်းတ်ကူ့ခို့လဲး ပျောလာအအို့တွှေ့သူ့ပ် တဖ်အကိုနှုန်းမူးဒ်းဒ်းထဲလာတ်ဟားရှုံးဟုးလာလရ်အပူးအကိုနှုန်းလီ။ ဘာ်ဟုးဒီး “သံ့အို့ရံ့” အပဲအံနှုန်းလံ့စီဆုံးလာ အဟံ့နှုံးတ်အခို့ထံးနှုန်းမူးဒ်းဒ်း၊ ကလာတ် ဘာ့ဘျေးနှုန်းလီ။

“ဘာ်ဆုံးတုံးတ်ဘာ်ယွေးအသေး၊ လာအယုံးယာယာယောယိုးအဟာ့ယာ့အသေး အဖို့ရံ့။”

လာလံ့စီဆုံးအဆာအပဲအံအပူး တ်ကတိုးလာဘာ်တ်ဟံ့နှုံးအို့ဒီးထူးထို့အို့ပည်းလီတ်အို့ယို့နှုန်းမူးဒ်းဒ်း “လာအယုံးယာ့” ဒီး “လာအသေးအဖို့ရံ့” လာအမူးကစ်ယွေးအတ်ကိုးအဂ္ဂားနှုန်းမူးဒ်းဒ်းတ်အခို့ထံးနို့သိနှုန်းလီ။

လံ့စီဆုံးအဆာအပဲအံအပူး စိုးပီလူးအတ်စံးအတ်ကတိုးအပဲအံမာအသေးဒ်းတ်လာ တ်အုပ်ကူ့ခို့ကူ့အတ်ဘာ်အကိုဘာ်တ်မာနှုန်းမာယာပါပ်စားဒီး ဘာ်တ်ယွေးသူ့အီလာ သီအပူးနှုန်းအသိုးလီ။ ဘာ်ဆုံးစိုးပီလူးအတ်ကူ့းအံ အတ်တို့ဘာ်သူ့ပ်သားအံနှုန်းတ်မှုးဒ်းနှုန်းအသိုးဘာ်။ အပဲတစ်းကတိုးတ်ဘာ်ဟ်ဟုးဒီး၊ တ်အုပ်ကူ့ခို့ကူ့အို့ရံ့ ကူ့လာအအို့ဒီးတ်မာနှုန်းမာယာပါအဂ္ဂားနှုန်းဘာ်နှုန်းပ် ပကထံ့ဘာ်ဖဲ့ ဘကရံ့သာ်သူ့ ဇူးဂျို့ အပူးနှုန်းလီ။

“မှုံးယာမာနာမာယ်ယနှံး၊ ဒီးယမာအကဲကုံးဒီးယစ်တဲ့တလို့တ်လာယာဝံဇားဒီး၊ ယသုတေသန ပျောဘာ်တ်ည်းကဲ့အံး ယကစ်ဒ်းနှုန်းယဲတရှေ့လီ။”

လံ့စီဆုံးအဆာအပဲအံအံစံးဘာ်ပျောဖို့ဖို့ဖို့ဖို့ဖို့နှုန်းတ်မူးဘာ်ဒဲ့။ ဘာ်ဆုံးလာတ်ခံးအဆာကတိုးအပူး တ်သို့တ်သို့သူ့သူ့ပ်သာ်သူ့ပ်ပါယုံးလီ။ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ တ်သို့တ်သို့သူ့သူ့ပ်သာ်သူ့ပ်ပါယုံးလီ။ တဖ်အကျင်းနှုန်းမာယာပါအကလုံးအကထါအပူးနှုန်းပ်ထံ့ဘာ်လို့။

ဓာတ်ပွဲအတိအကျင့်မှု

တိမ္ထိတ်တိလာအရှုံးဖို့ကတ်လာခံတမဲနှင့်၊ ပကထံဘာရ်ဖဲ့၊ လုပ်ယိုဟန် ၁၇၃၃ နှုန်းလီ။

“ဒီးတ်မူအထူအယို့နှင့် မူးတ်သူ့ညီးနှင့်၊ ယွေနှို့နှင့်တကယ်၊ ဒီးယူ့ရူးခရို့လာနမာလိုအိုနှင့်
လီ။”

မူးဝဲလီ။ လုပ်စီဆုံးအဆာအဝဲအံ့ပါးဖျော်၊ တ်လာကစ်ပွဲအံ့မူးမတေလဲ့အဂ္ဂာနှင့် မူးဝဲတ်တ်မူး
တိအကလုံးအကထိန့်မံတမဲနှင့်လီ။

၁တံ့မသုး ၂၃-၆

အဂ္ဂာဒံး၊ ယွေအို့ဝဲတက်၊ ဒီးလာယွဲဒီးပွဲကည်းအဘာ်စာနှင့် ပွဲအို့ဝဲတက်လီ။ အဝဲအို့နှင့်
မူးပွဲကည်းယူ့ရူးခရို့တက်၊ လာအဟူ့လိုအို့အသုးလာ တ်ပွဲကွဲလာပွဲခဲလာရ်အကိုး၊ လာအကဘာ်အုံ
အသုးဖဲ့အမူးအလိုက်ဘာ်နှင့်လီ။

၁ကရုံးသုး ၈၆

“မူးမူးလာပဲဒ်၊ ပ်ယွဲအို့တက်ယိုး၊ လာတ်ခဲလာရ်ကဲတို့လာအိုး၊ ဒီးပအို့ပပဲလာအကိုး၊ ဒီးကစ်
ယူ့ရူးခရို့တက်ယိုး၊ လာတ်ခဲလာရ်ကဲတို့လာအိုး၊ ဒီးပကဲတို့လာအိုးလီ။”

မူးဝဲလီ။ ကစ်ယူ့ရူးဒီးပွဲတ်မာဖို့စီးပို့လူးခံကေစလို့အုံအသုးလာ ယွေအို့ဝဲတက်လာအားမူးမူးခို့
သိမျှပ်ကစ်တက်နှင့်အဂ္ဂာန်လီ။

ကစ်ယူ့ရူးအနို့ကစ်ဒ်အို့ဝဲအုံအသုးလာအဝဲမူးတ်အခို့ထံးလာယွဲတူလို့တ်တက်အဂ္ဂာန် ပက
ထံ့ဘာ်ဖဲ့လို့လို့ဖျော် ၃၁၄ နှုန်းလီ။

“တ်အာများ၊ ပွဲအုံအသုးအကလုံးတိအတိတလီ။ တ်အို့ထံးလာယွဲတူလို့တက်နှင့်၊ စံးတ်
ခံးအုံး”

လုပ်စီဆုံးအဝဲအံ့သုံးဘာ်ပွဲ ဖျို့ဖြို့ဖျို့ဖျို့နှင့်တမ်းဘာ်၏။

ဘာ်ဆုံး၊ တ်မူးတ်တိလာအားအို့ဝဲဒီး တ်အရှုံးဖို့တမဲ့အုံး၊ အို့ဝဲဒ်ထဲလာတ်ယိုယိုဖို့အံ့နှင့်
ဘာ်တ်ကျုံးဘာအိုးလာ မူးကိုလုံးစာတ်အတ်လို့တ်ဝှုံးအပွဲ လာအမူးပွဲအားခါဂော်အသုးဒီးအို့ဝဲဒ်လာ
ပွဲအားခါဂော်အတ်သူ့ညီးအပွဲနှင့်မူးဒ်၊ တ်ဆို့အာကစ်ယွဲအံ့လာအမူး၊ “ပွဲသာကတက်ယိုး” အတ်သို့
တ်သို့နှင့်လီ။ တ်အဝဲအံ့စုံကိုးမူးဒ် “Theory” တမဲ့လာ အမူး ကစ်ယွဲတက်လာအို့ဒီး ပွဲသာက
အဂ္ဂာအတ်သို့တ်သို့နှင့်လီ။ လာတ်နှင့်အယိုး၊ ပ်ကတ်၊ စိကစ်ယူ့ရူးဒီးသုးစို့ထံ့တဖ်အံ့နှင့်ဒ်သိုး အက
ကဲတို့ပွဲသာကတိုးမူးစုံကိုးကစ်ယွဲတက်လာအားအို့ဒီးအားအကြော်၊ ဒ်ပစ်းတ်အသိုး၊ အကုံးအကိုးအဂ္ဂာန်မူး
ဒ်ပွဲသူ့ညီးအတ်ဆို့ကမို့ဒီးတ်နှင့်လာအသုးသူ့ညီးတ်နှင့်နှင့်လီ။ ဘာ်ပူးဒီးအဝဲသူ့ညီးအဂ္ဂာန်အ
“Theory” နှင့် ပဟ်ဖျော်အိုးသူ့ဒ်အဖို့လ်အသိုးနှင့်လီ။

ဘုရားဒီးတ်ဆိုကမိန်တ်ဒီးတ်နှင့်လာအသားသူ့ဘုရားတဖော်အံနှင့် ကစ်းဖျော်ပဲဖို့ဖို့ဖျော်ဖျော်အဂ္ဂနှင့်
တသူဘုရာ်ပဲဒီး၊ အပဲသူ့စံးပဲဒ်လာတ်အံနှင့်မူ့ဒ်ကစ်းယွေအတ်ဘုရာ်ထွဲတမဲ့လာ ပန်းပို့အီးတသူအဂ္ဂ
နှင့်လို့။ တ်ဂုံးအံသူ့ဘုရာ်တဖော်နှင့်ထိဒါတ်ဂုံးလာအအိုးဒီးတ်ဖို့ဖို့ဖျော်ဒီးတ်ယိုယိုအဂ္ဂနှင့်လို့။ ပြုလာ
အလူ့ပို့ပဲထွဲတ်သာဂေါတက်ဟီအတ်သို့ဘုရာ်တ်သို့ဒ်လဲ့ အပဲသူ့အနှစ်ကစ်းဒ်ပဲတန်းပို့တ်ဂုံးအံနှင့်ဘုရာ်
နှင့်ပထံ့ဘုရာ်လို့။

စုဒြေးမူးယီးဘုရာ်တဘုရာ် တ်ဟဲတု့အိုးပဲခံစုတစုအဂ္ဂုံး

တ်မူ့တ်တို့လာ အရှုံးပို့ကတ်လာခံမဲ့တမဲ့နှင့် ပကထံ့ဘုရာ်ဖဲ့ သသားစေလနဲ့ ၅၂,၄ လာအမူ့
ကစ်းယုံ့ရှုံးအတ်ဟဲတု့အိုးပဲ ခံစုတစုလာဘုရာ်တ်ဂုံးလုံးအီးအဆာကတို့ အတ်မူ့တ်တို့အကလုံးအကထိ
နှင့်လို့။

“အဂ္ဂုံးအံ၊ သူသူ့ညာ့ သုကစ်းဒ်သူ့ပဲလို့တ်းလို့အေးလာ ကစ်းအမူ့နှင့်နှင့် ဟဲပဲဒ်တ်ဘုရာ်လာများ
နာအသီးနှင့်ဘုရာ်။”

“မူ့မူ့သူ့ပဲ၊ ပူ့သူ့ပဲသူ့အေး၊ သုတအိုးဘုရာ်လာ တ်ခံးကျို့ခိုးမူ့နှင့်နှင့်ကချားနှင့်တ်ဘုရာ်အ^၁
သီးနှင့်ဘုရာ်။”

လုံးစွဲအဆိုအဆိုအဆိုအဆို ဟဲ့ဖျော်ပကစ်းယုံ့ရှုံးခရံ့ အတ်ဟဲတု့အိုးပဲခံစုတစုအဂ္ဂုံးလာအမူ့ တ်မူ့
တ်တို့အကလုံးအကထိ ယီးမဲ့တမဲ့အဂ္ဂုံ့နှင့်လို့။ မူ့ပဲလို့။ အပဲအနှစ်ကစ်းဒ်ပဲ ဟု့ဘုရာ်အားလုံးအီးလို့လာ
“အတ်ဟဲတု့အိုးပဲ”အဂ္ဂုံ့နှင့် ပကထံ့ဘုရာ်ဖဲ့၊ လုံးယိုးဟဲ့ ၁၄၃ နှင့်လို့။

“ဒီးယူ့လဲ့ကတ်ကတို့သူ့လို့တဗု့ဒီး၊ ယကဟဲကု့ကု့ဒီးဆူသူ့အိုးလို့။ ဒီးယကဟံးကု့သူ့ ဆူ
ယကစ်းဒ်ယဲ့အအိုးဒ်သီး ဖဲ့ယော်အလို့နှင့်၊ သုကအိုးစွဲ့ကို့လို့။”

မူ့ပဲလို့။ တ်အိုးဖို့နှင့်လာအဆိုကတ်သူ့ဘုရာ်တဖော် အနှစ်ကစ်းဒ်ပဲ့လဲ့၊ အပဲသူ့အိုးဒီးတ်ဆိုအထံ့ဘုရာ်
ကစ်းအတ်ဟဲကု့လာ မူ့ခို့ဘီ့မူ့လာအအိုးဒီး တ်ကဟု့ကု့လို့နှင့်လို့။ ဘုရာ်ဆုံးလုံးစွဲအိုးတွဲ့ဘုရာ်ပြုလာ
အတ်ဟဲတု့အိုးပဲအဂ္ဂုံးအံ ကမာအသားခဲ့ “တ်ဘုရာ်လာများနာအသီး”နှင့်လို့၊ တ်ကတို့အပဲအံ ဘုရာ်တ်ကွဲ့
အီးလာ၊ တ်ပန်းနှင့်အတ်ကွဲ့ဒီး ပျော်ဆို့ခို့ဖို့သူ့ဘုရာ်တဖော် တသူ့ညာ့ဘုရာ်ပဲ့အဂ္ဂုံ့နှင့် မူ့ဒ်အတ်
ဟဲတု့အိုးပဲ အတ်ဘုရာ်သူ့ဘုရာ်တမဲ့နှင့်လို့။

ဘုရာ်ဆုံး၊ တ်လာလုံးစွဲအိုးတွဲ့ဘုရာ်လာအမူ့၊ သသားစေလနဲ့ ၅၂,၄ အံနှင့် မူ့တ်မူ့တ်တို့တမဲ့လာ ထူး
နှုံးပသးတမဲ့နှင့်လို့။

“မူ့မူ့သူ့ပဲ၊ ပူ့သူ့ပဲသူ့အေး၊ သုတအိုးဘုရာ်လာတ်ခံးကျို့ခို့မူ့နှင့်ကချားနှင့် သုဒ်တ်ဘုရာ်အသီး
နှင့်ဘုရာ်။”

တ်လာပူ့သူ့ဘုရာ်ပဲသူ့ဘုရာ်တဖော်နှင့် ကသူ့ညာ့တ်ဘုရာ်သူ့အသီးဒီးတ်ဂုံးအံနှင့်အိုးတ်ဘုရာ်ခံး
ကျို့၊ ဒ်ပစ်းတ်အသီး၊ တအိုးဘုရာ်ပဲလာ တ်တသူ့ညာ့တ်အပျော်ဘုရာ်နှင့်လို့။ ဘုရာ်သူ့အီးတ်ဟဲတု့အိုးပဲ
အဂ္ဂုံ့နှင့် ပသူ့ညာ့ဘုရာ်တ်လုံ့လာ တ်မဲ့လို့ (၃)ခါလာအမူ့ တ်မဲ့လို့အနှစ်က်း (၄၂)(၄၃)(၄၄)သူ့ဘုရာ်နှင့်
လို့။

သုတေသနလာ ကင်းဆာတာရုံသမုတ္တိကျား အခွဲးအယ်နှင့် ကအိုင်ထိုင်ဝနှင့်လီး။

“ဒီးသူးနှင့်, ဒီးတလေးမူးပို့များစီးပွဲခုံ, ဟဲတကုံ၊ ဒီးပျောလာအန်ဟူတ်နှင့်, မဲအစ်း, ဟဲတကုံ၊ ဒီးပျောလာတ်သူးအသေးလာထံနှင့်, မဲအပဲတကုံ၊ ဒီးဖြော်ပျောလာအသေးအိုင်း, မဲအဟံ့ဖုံကလိုထံမူနှင့်တကုံ။”

မူ့ဝဲလီး။ ကစ်ယူ့ရူးအတလေးမူးပို့များလာအမှုံ တ်အိုင်ဖို့ယူ့ဝဲနှင့် ကဘာ့်အိုင်ဝဲလာ ကစ်ယူ့အတ်ကူ့ရ်ထို့ဖေးလီး အတ်ဖေးတ်မဲအပူ့နှင့် ကဘာ့်အိုင်ဝဲဒီးအတ်ကဟုကည်း။ အပဲအံ့ ကအိုင်ဖျို့ထိုင်ဝဲနှင့်လီး။

တ်အပဲအံ့ မူ့ဒ်တ်ကတို့အပူ့ ဖို့များ(တ်အိုင်ဖို့)တကော် အစုံခြေးမူးလာ အဟံ့တော့်အဂုံးနှင့်လီး။

တ်မူ့တ်တို့အပဲအံ့ ဘာ့်တ်ကျုံ်ဘာအိုးလာ မူ့ကို့လို့စေတော် အတ်လီးတ်ဝဲအပူ့နှင့် အိုင်ဝဲအန်း(၁၀၀)ယုံယူ့လာအတ်လီးမူ့အပူ့နှင့်လီး။ ခဲကန်းဝဲတူ့အိုင်းလဲ့ တ်အိုင်ဖို့အဖူ့သုံ့တ်တော့်လာ စံးလီးအသေးလာပျော်ရုံးဖို့သုံ့တ်တော် ဘာ့်ယူးဒီးတ်ဂုံးအံ့နှင့် တသုံ့ညူ့ဝါ့လီးတ်လီးဆဲ့နှင့် ပထံ့ဘာ့်လီး။

တ်လာပျော်ရုံမူ့ကျုံ်သို့လူး အတ်အိုင်ဖို့သုံ့သုံ့တ်တော်အန်းတကထို့အဂုံးနှင့် အိုင်မဲအသေးဖဲ့ AD 799, ဒီးဆူ AD 1799 အပူ့လာအမှုံ ပရုံးကွုံးစီးအတ်အိုင်းအိုင်ဝဲလီး “တ်စီတ်ဆုံးပျော်ရုံးပျော်ရုံမူ့အသိအမှုံ” တဘုံ့အံ့အပူ့နှင့် မူ့ဒ်အပဲသုံ့ အတ်ဆိုကမိုင်းတမံ့နှင့်လီး။

စုံခြေးမူးအဘုံ့တော်ဘုံ့တော်

တ်သံ့ခံစုံတစုံ

တ်မူ့တ်တို့လာခံကတ်တမံ့နှင့် ပကထံ့ဘာ့်ဖဲ့, လို့လို့ဖျို့ ဂျားဂဲ့, လာအမှုံပျောလာအအိုင်မူ့ဝဲ ဖဲ့အသေးဒ်ဝဲသုံ့တ်တော်, ပျောတ်ဒဲ့ဘားဖို့လာအတ်အိုင်ဒီး တ်ပို့ယ်လီးကုံ့အသေးသုံ့တ်နှင့် ကစ်ယူ့ကစ်ညီးအို့အဂုံးနှင့် ပထံ့ဘာ့်လီး။

“မူ့မူ့ပျော်ရုံတ်, ဒီးပျောတန်ဘာ့်တ်ဘာ့်, ဒီးပျောမေတ်သေးဘာ့်အားဒီး ပျောမေသံ့ပျောကည်း, ဒီးပျောမေ ကမ်းမူ့ကမ်းခွဲ့, ဒီးပျောဟို့တ်ယို့တ်, ဒီးပျောဘို့တ်ဂို့, ဒီးကယ့်ပျောလာ အကတို့တ်ကဘုံးကဘျာ့်တ်နှင့်, ကန့်ဘာ့်အကို့လာ နို့မူ့အူးကဲးအို့တ်အပျော်လီး။ အပဲနှင့်မူ့တ်သံ့ပျော်ထို့ခံစုံတစုံလီး။”

လို့စီဆုံးအဆာအပဲအံ့ ဟ်ဖျို့တ်သံ့ခံစုံတစုံလာအမှုံ ဘာ့်ထွဲ့လို့အသေးဒီးကစ်ယူ့အတ်မူ့တ်တို့အကလုံးအကထါ အသိတဆံ့သံ့တဘို့နှင့်လီး။

တ်အပဲအံ့မူ့ဒ် တ်သုံ့ညူ့ဘာ့်ယူးအသေးဒီးတ်မူ့တ်တို့နှင့် ပမာန်းဝဲအလို့ခံ ပပလ်ဘာ့်ကစ်ယူ့အတ်စံးဘူးစံးဖို့ဒီးလာ အတ်တို့တ်လီးအကို့ အဖို့ခို့နှင့် ပျောသုံ့တ်တော်လာအအိုင်ဒီး တ်ထို့ဝါသုံ့တ်နှင့် အကို့ ကစ်ယူ့ကစ်ညီးတ်တော်လာ အပဲသုံ့တ်နှင့်အကို့နှင့်လီး။ မူ့ဝဲလီး။ ဘာ့်ယူးဒီးပျောတဖုံ့အံ့အဂုံးနှင့် ဘာ့်တ်ပ်ဖျို့ပ်စာအိုးလာ, လို့ဝဲယရှု့ယဲ့ ဂြို့သံ့နှင့်ပထံ့ဘာ့်လီး။

“ပျောတိတိလီးဘာ့်ဘူးဘာ့်ဖို့ဘာ့်ဆုံးဒီး, တမေလို့ဘာ့်တ်တိတ်လီးဘာ့်. လာတ်လီးအကို့နှင့် ကမေတ်အကုံ့အကူ့, ဒီးတထံ့ဘာ့်ယူ့ အကဟုကည်းဘာ့်.”

တ်လာတ်သံ့ခံစုံတစုံအံ့နှင့်မူ့ဒ်တ်ဟားဂို့လာ်လာ်ဆုံ့ဆုံ့အဂုံးနှင့်, ဘာ့်တ်ပ်ဖျို့အိုးလာ

တုပနိုင်တမံလာအမှု၊ နိုင်မူးအရှင်အသီးကေးအီးတုန်းနှင့်လို့။ ဘာ့မန္တအယိုလဲ့နှင့်၊ လာကစ်ယွှေ့အတော်မာလို့
အပူ့နှင့် ပကထံ့ဘုံး “တုဒေးဘေးအဘူးအလဲ မှု့တုပုံလို့။” နှင့် မှု့တုပုံလာအခို့အီး တုပနိုင်ကိုခိုးကျော်
တမံနှင့်လို့။ (လုံးရိမှု ၆၂၂၃)။

တုအံအဝဲအံ တုဒေးလို့အသီး ကစ်ခရံ့တုပုံသံအသေးလာ သူ့ဖျော်ထူးစည်းအတိုင်း အတော်ကဲ
ဆာတာ့သမူတို့ကုံးအလို ပျော်လာရကဘ်လဲဆာတာ့သမူတို့ကုံးလာ စီအော်မာတုဒေးဘေးအလို ပျော်
ဘာ့သံပဲအဂ္ဂု့နှင့်လို့။ တုသံအဝဲအံ ဘာ့ထွဲလို့အသီး နိုးတာဂါစ်စ်လာ အတုဒေးဘာ့ဒုံးပဲအဂ္ဂု့နှင့်
ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ လုံးဝံယံးရမ်းယာ ၃၁၂-၃၁၃ နှင့်လို့။

“တုလာမျှု့နံ့တုဖျော်နှင့် ပျော်တုတံ့လာဘာ့၊ ဟုတုဖျော်အီးစပ်းသုံးဆံ့၊ ဒီးစီသူ့တုဖျော် တုနံ့လို့
နှင့်ဘာ့။ မူ့မျှု့ပျော်သံလာ အတုဒေးဘေးဒုံးပဲအယိုကိုးကေးလို့။ ကယ်ပျော်လာအီး စပ်းသုံးဆံ့တုဂါလ်
လု့နှင့် အမဲကဆုံးလို့။”

မူ့ဝဲလို့။ တုလာပျော်တုဖျော်အံနှင့် ကမာအသေး၏ “ကယ်ပျော်လာအီး စပ်းသုံးဆံ့တုဂါလ်
လု့နှင့် အမဲကဆုံးလို့။” နှင့်အသီး၊ ပျော်တုဖျော်နှင့် ကသံပဲဒုံးလာအတုဒေးဘေးဒုံးပဲအလို ကိုးကေးနှင့်လို့။

တုအဝဲအံမျှု့ဒုံး တုအသေးသူ့တုဖျော် ကဘ်တုမာဟေးကိုအီး လားလားဆုံးနှင့်လို့။

တုမူ့တုတံ့ အဝဲအံစွဲ့ကိုးဘာ့တုကျိုးဘာ့အီးလာ မူ့ကိုးလုံးစွဲတု အတုလီတုဝဲ့တမံလာ
အမှု့၊ တုလာသေးအံနှင့် သံပဲတသုံးအကို့နှင့် ကစ်ယွှေ့အန်းကစ်ဒုံးဒုံးဝဲ့ ကတဲ့ကတိုးဟံ့သာ “လရှု့” လာအမှု့
တုလီ့လာအီး တုမာနေးမာဖို့ တုတံ့ဘို့ယုံ့ပဲ့အလို “သံပဲ့အီးရုံ့” တမံနှင့်လို့။ လာတုနှင့်အယို,
ပျော်သံးလို့အသေးလာ ပျော်သံးလို့အယို တုတံ့ဘို့ယုံ့အီး “လရှု့” နှင့်အယို
လို့။ လာတုပျော်တုဖျော်အီး လရှု့နှင့်အယို အလို အဝဲသုံးရှုံးစွဲ့ဘာ့လာ၊ တုကယ်ဖွဲ့တုအကို့နှင့်လို့။ ဘာ့ဆုံး
လုံးစွဲ့တုစွဲ့အသံးဘာ့ပျော်တုဖဲ့၊ ထံထံဆံးဆံးဖျို့ဖြို့ဖျို့အဂ္ဂု့နှင့် ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့၊ လုံးမားသဲ ၁၀၁၂၈ နှင့်လို့။

“ဒီးပျော်အမာသံပနိုင်း၊ ဒီးမာသံပသေးတသုံးဘာ့တုဖျော်နှင့် သုတပျော်အီးတုရှု့။ မူ့မျှု့ဂျော်အနှင့်
ပျော်လာအမာဟေးကိုပသေးဒီး ပနိုင်းလာလရှု့ပျော်သုံးတကျို့တကု့။”

မူ့ဝဲလို့။ တုလာ “လရှု့” အံနှင့် မူ့တုလီ့တမံလာမာဟေးကို ပနိုင်းခိုးပသေးအဂ္ဂု့နှင့် လုံးစွဲ့
တဆာအံ သို့လိုနှင့်လိုတု့လုံးပျော်လို့။

တုသူ့တုဖျော်ပဲလာ့၊ မူ့ဒုံးရှု့ပြု့မှုးဆံ့ဆံ့ဘုံးလာ ဘာ့တုပုံပျို့ဖြို့ ဒီတုပနိုင်တမံအီး တုသူ့
တဖျော်နှင့် မူ့ဒုံး ကစ်ယွှေ့အကလုံးအကထိုက် ဆံ့ဆံ့ဘို့နှင့်လို့။

လုံးစွဲ့အပူ့ တုအရှုံးအီးသံပဲတုဖျော်လာအမှု့ တုမူ့တုတံ့ အကလုံးအကထိုက် ဆံ့ဆံ့တို့အံနှင့်
ပကထံ့ဘာ့အီး တုပနိုင်တမံအဂ္ဂု့နှင့် ပကထံ့ဘာ့လာ၊ လုံးစွဲ့ထို့ပြု့ပဲတုရှု့ ၃၃၂၂၂ နှင့်လို့။

“စံးထို့ပဲတုရှု့ယွှေ့အီးတန်း၊ သားဝံးထို့အီး သို့တု့အီးပျို့ဆံ့ဆံ့ဘို့။”

လုံးစွဲ့ထို့ပဲတုရှု့ ၁၁၄၃၉၊

“ယွှေ့အေး၊ ပကသေးဝံးထို့ပဲတုရှု့ယွှေ့တန်း တုသေးဝံးထို့အီး၊ ဒီးတန်းအီး အပျို့ဆံ့ဆံ့ဘို့နှင့် ယကသေးဝံး
ထို့နေလို့။”

လာတုနှင့်အယို တုစွဲ့ထို့ပဲတုရှု့ကိုအံနှင့် ကအို့ဒုံးပဲဒီးပျို့အဝဲအံ ဆံ့ဆံ့ဘို့၊ ဒီပစ်း

တုံး၊ ကစ်ယွှေအတ်မှုတ်တိဆံဆံ့ဘီ အတ်သူ့ညာတဖ်နှင့်လို့。

လာ လုပ်စီးယျာေး ၁၂၂၀ အတ်ကွဲးအသးအသီး၊ ဓားမူးအဘု့တဆံလာ ဘာ့တ်ဟု့တဆံလိုအီးချူ ကစ်ခရံ့အတ်အို့ဖို့ (ပို့မှု) အံအအို့နှင့် ဟု့တ်လိုပေါ်တ်အု့သာ့တယ်အသးလာ တုံးအာ့လိုအီလို အမူးအပွဲအခါနှင့်လို့。

“မှုမှုပျော် တုံးအော်အီးသူ့ယူပဲသူ့ရှာ့၊ သူ့တ်လိုသူ့သးလာ သူ့တ်နှုန်းဆုံးကတ်အဖို့၊ ဒီးဘာတုံး ကဖ်တ်လာ သးစီးဆုံးအပျော်သတေးဒီး”

လုပ်ယိုဟန် ၁၆၃၁၃

“မှုမှုသးလာအသာ့ပုံးဒီး တ်မှုတ်တိနှင့်၊ တုံးအဟဲ့ဝါးဒီး၊ ကဆုံးသူ့ဆုံးတ်မှုတ်တိခဲ့လာ့အပျော်လို့”

မှုပဲလို့ တုံးသးခုကစီးအစိုးလာ စံထို့သီးအခါနှင့် တ်လာဟိုမှု (တ်အို့ဖို့) အံ တူ့လို့ဘာ့ ဓားမူးဆံဆံ့ဘု့၊ ဒ်ပစ်းတ်အသီး၊ တ်အရွှေ့ဖို့ကတ်တ်မှုတ်တိ ဆံဆံ့ဘီနှင့်လို့

တ်လာတ်မှုတ်တိ အကလုံးအကထိဆံဆံ့ဘီအံနှင့် ပထံ့ဘာ့စုံကိုးအီးလာ၊ ၃၇၈၂၂၄၄၅၈၈ လာ အမှု့ တ်လုံးအပျော် တ်စီးဆုံးအလို့ အတ်ပုံးဖျော်လာအမှု့ လုပ်စီးဆုံးအတ်ဂုံးအို့အံ့သုံးသူ့တဖ်နှင့်လို့

“ဒီးနဘာ့ဟံ့နှုန်းကမူ့၊ ဒီးကျုံထို့ကို့တဆံ့ဘာ့လာအီးလို့ ကို့ကမူ့ခံအံစရို့လာ တဘု့တဘု့အကိုးလို့” ဒီးနကဘာ့ဟ်ပုံးအီးလာခံဂုံး၊ ကနာ့ဘု့တရ်တရ်၊ လော့နီးဖို့စီးဆုံးအဖို့လာ ယွေအမဲ့ ညာလို့

တ်အပဲအံ့မှု့ မှု့ဒ်တ်စီးဆုံးအလို့လာအအို့ဒီး စီးနီးခြုံ့ဖို့စီးဆုံးအဂုံးနှင့်လို့ တ်ကတို့ဖို့လာအမှု့ တ်ခံဂုံး၊ ယူဘု့ဘာ့တရ်အံနှင့် မှု့ဒ်တ်ကို့(၁၂၂၀)ဖျော်လာအမှု့ ကစ်ယွှေအကလုံးအကထိ (၆၆)ဘု့နှင့်လို့ ဘာ့ဆံ့ပဘာ့သူ့ညာတ်ဘာ့သုံးဒီး၊ တ်လာကို့တဖ်ဘုံးစုံစုံအပျော်နှင့် ကို့ကမူ့အို့ခံအံစရို့အဂုံးနှင့်လို့

“ကို့ကမူ့ခံအံစရို့လာတဘု့တဘု့အကိုးလို့”

“Two tenth deals shall be in one cake”

လာတ်နှင့်အဟဲ့၊ တ်လာကို့သူ့တဖ်နှုန်းကို့ကမူ့အို့ခံအံစရို့ (Two Tenth) နှင့်ပထံ့ဘာ့လို့ တုံးအံ့အခါပညီကအို့ဖို့ခဲ့လုံး

တ်အပဲအံ့မှု့၊ တ်အကုံအခါခံမအပျော် ယိုယ်သုံးအသီးတ်ဆံဆံ့အို့အတဲ့နှင့်လို့

မှုပဲလို့ တ်လာ၊ “ခံ” အံနှင့်မှု့ဒ်ဒ်ကစ်ယွှေအကလုံးအကထိအို့ပဲခံကတြုံးလာအမှု့ လုပ်စီးဆုံးအလို့လုံ့တကတြုံးလုပ်စီးဆုံးအသီတကတြုံးအဂုံးနှင့်လို့ ဒီနှင့်အသီး၊ တ်လာ “တ်ဆံဆံ့” အတ်ပုံး ယုံးအသီးအံနှင့် မှု့ဒ်လာလုပ်စီးဆုံး အကတြုံးခံကတြုံးအပျော် ပထံ့ဘာ့တ်မှုတ်တိအကလုံးအကထိ ဆံဆံ့ဘီအဂုံးနှင့်လို့

လာခံကတ်၊ ဒ်သီးတလုံးမူးအမူးဘာ့ပဲဒီး ကပ်ဖျော်ဖို့ဒုးမူးဆံဆံ့ဘု့သုံးလာ အို့တိသုံးလာအမှု့ ပူယူအဖို့အလုံးအလုံးအသီး၊ သီးအတလုံးမူးအမူးစွဲကိုး ကမှု့ဒ်ဒ်သီးနှင့်လို့

မှုပဲလို့ တ်မှုတ်တိအကလုံးအကထိ ဆံဆံ့ဘီစို့ကိုး ကဘာ့တ်ပုံးဖျော်အီးလာ ခို့တိသုံးအဂုံးနှင့် ပကထံ့ဘာ့ဖဲ့ လုပ်လို့ဖျော်ဖို့။ အသီး၊ သီးအတလုံးမူးအမူးဘာ့ပဲအခါနှင့် ဆာမူ့လုံးကွဲ့လုံး စုံဒုး

မူးဆံဆဲ့ဘုံးလာ တလေးမူးပို့များအခိုင်တိသုက္ခန့်နှင့်အသိုး၊ တုံးအိုင်ဖို့ဘုံးလာအအိုင်ဒီးတုံးအားကုန်လီအောင်လီ၏ ဟုတေသန လဲသုက္ခန့်တယ်အခိုင်နှင့် တုံးမူးတုံးတိအကလုံးအကထါဆံဆဲ့ဘုံးဘို့ကိုး ကအိုင်ဒီးအီးနှင့် မူးတုံးဆာမူးလုံးတမံနှေ့လီ။

“သူ့ရုံးခုံးရုံး သူ့ရုံးသုံးညီး ဒီးဟုံးတုံးလာကပါလာအီတက္ခာ။ အဂ္ဂံ့အံ့၊ သိမြို့အတလေးမူးအမူးဘာ့ုံး၊ ဒီးအမောက်တဲ့ကတိအသုံးလီ။”

လာခံကတုံးတခါနှင့်၊ ဘာ့ုံးသုံးတုံးမူးတုံးတိဆံဆဲ့ဘုံးအဂ္ဂံ့နှင့် ပကထံ့ဘာ့ုံးအီး ဒိုသိုးတုံးအကဒု အဂ္ဂံ့နှင့်၊ လံ့စီဆုံးအတုံးပဲ့ဖျော်မူးအံ့ုံး၊ သမို့ရွှေ ၂၄၁၀-၆၁ သုက္ခန့်တယ်နှင့်လီ။

“ဒီးအက္ခာ့အပူ့ဟံ့ဌးနှုံးကိုလာအူးဆံဆဲ့ခုံးလာ အကစ်အကိုလာအူးကျိုး၊ ဒီးလဲတုံးလီ။ (ဒီးအကစ်အတုံးပို့တဲ့အိုင်ပဲ့လာ အစုံပူ့ခဲ့လာ့လီ။) ဒီးဂဲဆောထား၊ ဒီးလဲချုက်းမူးစပတာမံ၊ ဂုံးနာ့ယို့လီ။”

“ဒီးနှုံးဘက္း၊ ဒီးအဖို့သုက္ခန့်မူးတယ်၊ ဂဲဆောထား၊ ဒီးဒီးထို့ကိုလာအူးဒီးပို့ပူ့တက်နော်အံ့ုံးလီ။ ဒီးတုံးအက္ခာ့အပူ့တက်နော် ဟံ့ဌးနှုံးဘက္း၊ ဒီးကုံးကုံးအဲလီ။”

ဘာ့ုံးသုံးလံ့စီဆုံးအဆာအဝဲအံ့ုံးအဂ္ဂံ့နှင့် ပချုသုက္ခန့်ညီတုံးလီ။ ပူ့ကွဲ့တုံးမဲ့အဲလီအပူ့နှင့် အယိုး၊ ဘာ့ုံးသုံးတုံးပန်းသုက္ခန့်သုက္ခန့်နှင့် မူးပို့များအံ့ုံးအဂ္ဂံ့နှင့်လီ။

* နှုံးဘက္း
* စီးအလုံးနှုံး
* အကစ်အကိုလာအူးဆံဆဲ့ခုံး

- မူးကစ်ခရံ့အတလေးမူးပို့များအတုံးအိုင်ဖို့နှင့်လီ။

- မူးသုံးစီဆုံးနှင့်လီ။

- ကစ်ယွှေအတုံးမူးတုံးတိလာ အရှုံးအိုင်ဆံဆဲ့ဘုံးနှင့်လီ။

ဒိုသိုးကိုလာအူးသုက္ခန့်တယ် အီဘာ့ုံးထံအိုးအကလဲ့နှင့်အသိုး၊ တုံးလာတုံးမူးတုံးတိဆံဆဲ့ဘုံးဘို့ကိုး ဘာ့ုံးနှုံးပူ့အီး ဒိုကစ်ယွှေအကလုံးအကထါအံ့ုံးအဂ္ဂံ့ ဒို့ဒို့ပို့ယို့အိုင်နှင့် နှုံးပူ့ဘာ့ုံးပဲ့လာလာပွဲ့ပွဲ့နှင့်လီ။

ဒိုသိုးနှုံးဘက္းဒီးထို့ကိုလာအူးဒီးပို့ပို့စီးအလုံးနှုံးအခံဆူ စီးအံ့ုံးအအိုင်ဒီးမဲ့တလေးမူးအမူး အံ့ုံးအဂ္ဂံ့နှင့် မဲ့အသုံးဒ်တုံးအိုင်ဖို့အဖူ့တယ်နှင့် အိုင်ပဲ့ဒီးတုံးမူးတုံးတိဆံဆဲ့ဘုံး (ကိုလာအူးဆံဆဲ့ခုံး) ဒီးလဲတုံးဒီးသုံးစီဆုံး (စီးအလုံးနှုံး) ဒီးတုံးလီးအံ့ုံးအိုင် (စီးအံ့ုံး) ဒီးမဲ့တလေးမူးအမူးနှင့် မူးတုံးပဲ့ဖျော်တုံးအကဒုအသိုးနှင့်လီ။

အေမူး။